

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Unelmia ja toimistohommia

Elokuvajournalistisen haastattelun tekeminen

Miia Torro

Kulttuurialan opinnäytetyö
Viestinnän koulutusohjelma
Medianomi (AMK)

TORNIO 2011

TIIVISTELMÄ

Torro, Miia 2011. Unelmia ja toimistohommia. Elokuvajournalistisen haastattelun tekeminen

Opinnäytetyö. Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu. Kulttuuriala. Viestinnän koulutusohjelma. Sivuja 42. Liitteet 1 - 4.

Opinnäytetyöni aihe on elokuvajournalistinen haastattelu. Tutkimuskysymykseni ovat seuraavat: Kuinka valmistautua haastatteluun? Minkälaisia ongelmia haastattelussa voi kohdata? Kuinka ongelmallisesta haastattelusta saadaan valmis, julkaisukelpoinen juttu? Tavoitteena on esitellä haastatteluun valmistautumista, muutama yleinen ongelmatilanne sekä kertoa, miten ongelmat vaikuttavat lopputulokseen, eli juttuun.

Opinnäytetyöni pohjautuu omiin työharjoittelukokemuksiini sekä elokuvalehti Episodin päätoimittajan haastatteluun. Näiden lisäksi teoreettista näkökulmaa opinnäytetyöhöni tuovat journalismista kirjoitetut kirjat ja muut lähdeteokset, kuten internetissä julkaistut kirjoitukset ja lehtiartikkelit.

Aineisto on lähinnä empiiristä sekä pohjautuu semistrukturoituun haastatteluun. Opinnäytetyöni on toiminnallinen ja sen teososana ovat neljä kirjoittamaani juttua. Juttujen haastattelutilanteissa oli jonkinlaisia ongelmia, minkä takia kyseiset neljä juttua ovat teoksena.

Opinnäytetyön tutkimustuloksista suurin on se, että ongelmallinen haastattelu ei heijastu valmiiseen juttuun. Toimittaja kykenee muotoilemaan jutusta sellaisen, että ongelmatilanteista ei lukija tiedä mitään. Valmistautumiseen on monenlaisia keinoja ja opinnäytetyössäni käyn läpi niistä yleisempiä. Haastattelun ongelmatilanteista esittelen neljä ja kerron ratkaisuja siihen, kuinka niistä tilanteista selviää.

Asiasanat: journalismi, elokuvajournalismi, journalistinen haastattelu

ABSTRACT

Torro, Miia 2011. Dreams and office work. Interview from the movie journalistic point of view

Bachelor's thesis. Kemi-Tornio University of Applied Sciences. Business and Culture. Degree Programme of Media Arts. Pages 42. Appendices 1 - 4.

My Bachelor's Thesis work seeks answers to the questions of how to prepare oneself to a movie journalistic interview, what kind of problems one might face in an interview, and how you can make a finished article from a problematic interview. My goals are to give examples of preparing, deal with a few problematic situations and discuss how those problems affect to the result, the article.

My Bachelor's Thesis is based on my own experiences during my internship in a movie magazine and also on an interview with that magazine's editor in chief. The theoretic point of view draws from books dealing with journalism and also from some other sources of information such as articles from the internet.

The Thesis mainly relies on empirical material and on a semi structured interview. My Thesis is functional and the product part consists of four articles that I wrote. I chose those four articles to constitute the product part because during the interviews I conducted I experienced various problems.

The most prominent result I gained was that a problematic interview does not reflect to the final article. A journalist is able to write the article in a way which does not display the problems encountered during the interview to the reader. There are various ways of preparation and in my Thesis I present a few of the most common ways of preparing to an interview. There are many problematic situations and I deal with four of them and give a few examples of how to cope with those situations and get the interview completed.

Keywords: journalism, movie journalism, journalistic interview

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	5
2 ELOKUVAJOURNALISMI SUOMESSA	8
2.1. Elokuvajournalismi - käsitteet auki.....	8
2.2. Suomalaiset elokuvajulkaisut.....	9
2.3. Elokvatoimittajan työtehtävät	11
3 HAASTATTELUUN VALMISTAUTUMINEN	13
3.1 Valmistautuminen	13
3.2 Perhosia vatsassa.....	16
3.3 Käyttäytyminen haastattelun aikana	17
4 YLEISIMPIÄ ONGELMIA HAASTATTELUTILANTEESSA	19
4.1 Laitteisto-ongelmat	19
4.2 Päähtynyt haastateltava ja muita ongelmia.....	20
4.3 Pyöreän pöydän haastattelut ja tiedotustilaisuudet	22
4.4 Kielimuuri	25
5 HAASTATTELUSTA VALMIISEEN JUTTUUN	27
5.1. Materiaalin läpikäyminen ja jutun kirjoittaminen.....	27
5.2. Ongelmien vaikutus valmiiseen juttuun.....	28
6 POHDINTA	31
LÄHTEET	34
LIITTEET 1–4	36

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkoitus on esitellä, miten syntyy elokuvajournalistinen haastattelu. Lähestyn aihetta haastatteluun valmistautumisen ja haastattelutilanteessa eteen tulevien mahdollisten ongelmien kannalta sekä siitä näkökulmasta, miten ongelmallisesta haastattelusta lopulta rakentuu valmis juttu. Esimerkkeinä ongelmatilanteista toimivat omat kokemukseni elokuvatoimittajan työssä sekä muiden elokuvatoimittajien kokemukset, joita kartoitin alan kirjallisuudesta ja haastattelin myös yhtä elokuvatoimittajaa semi-strukturoituna teemahaastatteluna. Näiden lisäksi käsittelen elokuvajournalismia journalismin ja toimittajan työstä kertovien erilaisten lähteiden pohjalta.

Omat kokemukseni pohjautuvat opintoihin kuuluvaan työharjoitteluun. Olin syksyllä 2010 työharjoittelussa Pop Media Oy:llä. Pop Media julkaisee elokuva- ja musiikkiin keskittyneitä verkkosivustoja ja aikakauslehtiä, joiden kohderyhmänä ovat viihteen suurkuluttajat (Pop Media 2011a).

Työskentelin pääasiassa kahden lehden, Episodin ja Comon, parissa. Episodi on täysin elokuvaan keskittynyt aikakauslehti ja Como taas ilmaisjakelussa oleva viihdelehti. Comoa jaetaan muun muassa videovuokraamoissa ja Finnkinon elokuvateattereissa. Näiden kahden lehden lisäksi tein satunnaisesti arvosteluita musiikkilehti Rytmiin ja kirjoitin elokuvaesittelyitä FS-lehteen.

Työharjoittelun aikana työnkuvani oli toimitustyöhön osallistuminen, uutisten, arvioiden ja artikkeleiden tuottaminen, printti- ja livehaastatteluiden suunnittelu ja toteutus sekä toimituksellisen yhteistyön koordinointi Rakkautta & Anarkiaa-elokuvafestivaalin järjestäjien kanssa.

Näiden tehtävien tekeminen kolmen kuukauden ajan antoi minulle hyvän käsityksen elokuvatoimittajan työstä, ainakin Episodissa. Työtehtävieni myötä kokemukset on myös helppo yleistää koskemaan koko maata. Elokuvatoimittajan työtehtävät eivät juuri eri medioissa eroa, koska se on pääasiassa elokuva-arvostelujen sekä haastatteluiden tekemistä. Työharjoitteluni loppui marraskuussa 2010 ja sen jälkeen olen satunnaisesti kirjoittanut arvioita Episodiin ja uutisia lehden internetsivuille, joten kokemus ja uudet huomiot elokuvatoimittajan työstä karttuivat samaan aikaan tätä opinnäytetyötä tehdessä.

Elokuvatoimittajan työstä olisi voinut tehdä monta erilaista opinnäytetyötä, mutta itse valitsin aiheeksi haastatteluun valmistautumisen, ongelmatilanteita sisältävien haastatteluiden tekemisen ja miten valmis juttu lopulta syntyy ongelmista huolimatta. Haastattelu on yksi toimittajan vaativimmista, mutta antoisimmista tiedonhankintatavoista (Kotilainen 2003, 139). Etenkin elokuvaan keskittyneessä lehdessä haastattelut ovat myös mielenkiintoinen ja tärkeä lisä elokuva-arvosteluiden joukkoon.

Episodissa haastattelut näkyvät joko henkilöhaastatteluina tai asiahaastatteluina. Aino Suhola, Seppo Turunen ja Markku Varis kirjoittavat, että henkilöhaastattelun pääosassa olevan haastateltavan persoona kiinnostaa niin paljon lukijoita, että hänestä kirjoitetaan juttu ja yleensä hän on julkisuuden henkilö. Asiahaastattelussa haastateltava tietää asioita, jotka kiinnostavat lukijoita ja haastateltava on yleensä alansa asiantuntija. (Suhola & Turunen & Varis 2005, 67.) Episodissa haastateltavat ovat yleensä joko julkisuuden henkilöitä tai alansa asiantuntijoita.

Halusin nostaa esille nämä kolme seikkaa. Haastatteluun valmistautumisen valitsin, koska aloittavalla toimittajalla ensimmäiset haastattelut ovat usein jännittäviä paikkoja. Jännitystä ei varmastikaan helpota, jos heti oman uran alkumetreillä haastateltavana on tunnettu henkilö. Elokuvatoimittajan työssä päätyy haastattelemaan etenkin näyttelijöitä, ohjaajia ja tuottajia ja kielenä voi ollakin jokin ihan muu kuin kotoinen suomi. Lähestyn haastatteluun valmistautumista erityisesti tästä näkökulmasta.

Toinen seikka on ongelmatilanteet haastattelua tehdessä. Niitä on hyvä käydä lävitse ja ne myös liittyvät kolmanteen näkökulmaan, jonka noston opinnäytetyössäni esille; miten ongelmallisesta haastattelusta syntyy valmis juttu? Päädyin tähän siitä syystä, että itse kohtasin ongelmallisia tilanteita työharjoitteluni aikana.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen. Se koostuu kirjallisesta raportista sekä teososasta. Hanna Vilkan ja Tiina Airaksisen mukaan toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyvät käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimusviestinnän keinoin (Vilka & Airaksinen 2003, 9). Opinnäytetyössäni käytännön osa, teokset, ovat tekemäni jutut, jotka on julkaistu Episodissa ja Comossa. Jutut on valittu sillä perusteella, että niitä varten tehtyjen haastatteluiden aikana on ollut jonkinlaisia ongelmia.

Teososan jutut ovat opinnäytetyöni lopussa liitteinä. Ensimmäisenä liitteenä on Keikkaa pukkaa-niminen juttu, joka julkaistiin Comossa. Tämän jutun valitsin haastateltavista johtuvien ongelmien takia. Toisena liitteenä on Episodin internetsivulla julkaistu kiinalaisen elokuvaohjaajan Xiaolu Guon haastattelu. Tämän valitsin siitä syystä, koska ongelmaksi nousi kielimuuri.

Kolmas liite on Jackass-mies Johnny Knoxvillen haastattelu. Valitsin sen, koska tein Knoxvillen haastattelu puhelimitse ja hän oli sen aikana joko päihtynyt tai krapulassa. Neljäs ja viimeinen liite on Harry Potter -elokuvien kahden näyttelijän haastattelu. Tämän valitsin siitä syystä, että haastattelut tein pyöreä pöytä-tyylillä, josta kerron luvussa 4.3.

Opinnäytetyöni toisessa luvussa käsittelen elokuvajournalismia Suomessa. Ensin avaan aiheeseen liittyviä käsitteitä: elokuvajournalismia, journalismia sekä journalistista haastattelua. Sen jälkeen kerron suomalaisesta elokuvajournalismista siihen liittyvien julkaisujen kautta ja lopuksi elokuvatoimittajan työtehtävistä.

Kolmannessa luvussa käsittelen haastatteluun valmistautumista, haastattelun jännittämistä sekä sitä, miten haastattelun aikana tulisi toimia. Neljännessä luvussa käyn läpi neljä erilaista ongelmatilannetta, joita haastatteluun voi liittyä. Viidennessä luvussa käsittelen haastattelun jälkeen tulevia työvaiheita: haastattelumateriaalin purkamista ja jutun kirjoittamista sekä sitä, näkyykö ongelmallinen haastattelu valmiissa jutussa. Opinnäytetyöni päättää Pohdinta-luku, jossa kerron minkälaisia huomiota ja vastauksia sain tutkimuskysymyksiini.

2 ELOKUVAJOURNALISMI SUOMESSA

2.1. Elokuvajournalismi - käsitteet auki

Ensin on syytä selventää journalismi-käsitettä. Risto Kunelius kirjoittaa journalismin olevan ajankohtaista ja faktapohjaista joukkoviestintää. Journalismi kertoo sen, mitä maailmassa tapahtuu tai on juuri tapahtunut. Kunelius määrittelee journalismin myös termeillä itsenäinen ja edustava. Journalismi edustaa suurta yleisöä ja toisaalta toimii itsenäisen, journalistisen harkinnan perusteella. Kuneliuksen mukaan esimerkiksi sanomalehdessä journalismia ovat uutiset, mutta eivät mainokset. (Kunelius 2003, 21 - 23.) Lauri Kotilaisen mukaan journalismi on ennakkoluulotonta selville ottamista, tutkimista ja perehtymistä (Kotilainen 2003, 48).

Ari Kivimäen mukaan journalismi voidaan määritellä toimitustyön käytännöksi, jolla tarkoitetaan ajankohtaisten ja faktapohjaisten joukkotiedotussanomien suunnittelua, valintaa, hankintaa ja muotoilua. Journalismi pyrkii objektiivisuuteen ja puhuu ilmiöistä, jotka ovat tekijästä riippumattomia. (Kivimäki 2001, 290 - 291.)

Elokuvajournalismia Kivimäki määrittelee journalismin kautta. Elokuvajournalismi on ajankohtaisten ja faktapohjaisten elokuvasta laadittujen joukkotiedotussanomien suunnittelua, valintaa, hankintaa ja muotoilua. Termi viittaa sekä journalistiseen työprosessiin että sen lopputuloksiin, artikkeleihin, arvosteluihin, esseisiin ja uutisiin. (Kivimäki 2001, 291.)

Elokuvajournalismin tärkein tehtävä on elokuvakulttuuria koskeva tiedonvälitys. Muita tehtäviä voivat olla elokuvayleisön maun ja tottumusten muokkaaminen, elokuvan syvä-rakenteiden tutkiminen ja esimerkiksi elokuvapolitiikan epäkohtien käsittely. Elokuvajournalismi palvelee yleisön lisäksi elokuvatuotantoa. Julkaistujen juttujen kautta tuottajat saavat elokuvatuotannoilleen julkisuutta. Journalistin, yleisön ja elokuva-alan välillä vallitsee Kivimäen mukaan kolmiyhteys, jossa kaikki ovat toisistaan riippuvaisia. (Kivimäki 2001, 291 - 292.)

Kolmas käsite on journalistinen haastattelu. Lauri Kotilaisen mukaan haastattelu on toimittajan näkyvin tiedonhankintatapa (Kotilainen 2003, 139). Tämän hän perustelee kertomalla, että ihmisiä haastatellaan yhtenäin television ja radioasemin uutisissa.

Haastattelemineen vaikuttaa helpoimmalta tavalta hankkia tietoa ja Kotilaisen mielestä se pitää paikkansa, jos haastateltavalta halutaan saada yleisesti hyväksytyjä lausuntoja ja siltä kuulostavia mielipiteitä. (Kotilainen 2003, 139.)

2.2. Suomalaiset elokuvajulkaisut

Kotimaisen elokuvajournalismin on kirjoitettu syntyneen samana päivänä, kun Suomessa järjestettiin ensimmäistä kertaa elokuvanäytöksiä 28. kesäkuuta 1896. Silloin elokuvajournalismia toteutettiin lähinnä uutisten muodossa, mutta se löysi pian samanlaisen muodon kuin muualla; elokuvajournalismi alkoi korostaa elokuvan asemaa taiteena muiden, perinteisempien taiteiden joukossa. (Kivimäki 2001, 295 - 296.)

Ensimmäisiä elokuva-aikakauslehtiä Suomessa olivat 1930-luvulla perustetut Elokuva-Aitta ja Kinolehti. Nykyisin Suomen vanhin elokuvajournalismiin keskittyvä lehti on Filmihullu. Wikipedian mukaan lehti perustettiin vuonna 1968. Filmihullun päätoimittajana toimii Peter von Bagh. Von Bagh on toiminut monissa rooleissa elokuva-alalla. Päätoimittajan roolinsa lisäksi von Bagh on ohjaaja, kirjailija, tutkija, Sodankylän ja Bolognan festivaalijohtaja ja dokumentaristi (YLE Teema 2010).

Filmihullu ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Jokaisessa numerossa on lehden internetsivujen mukaan kirjan verran luettavaa elävän kuvan lumoamille. Filmihullu sisältää artikkeleita, haastatteluja ja arvosteluja suuren valkokankaan ja pienen tv-ruudun historiasta ja tulevasta. Filmihullua kuvataan myös kriittiseksi elokuva- ja tv-lehdeksi. Lehti on vapaa keskustelufoorumi, jonka kirjoittavat vastaavat itse käsityksistään. (Filmihullu 2011.)

Filmihullun ollessa Suomen vanhin elokuvalehti, on Episodi Suomen suurin elokuva-lehti. Lehden internetsivuilla sen kuvaillaan olevan korkealaatuinen lehti. Episodi esittelee ensi-iltaelokuvat, niiden taustat ja henkilöt elokuvien takana. Lehdessä tulkitaan kotimaista ja kansainvälistä elokuvan maailmaa. Episodissa käsitellään myös elokuvan maailman tuoreimpia ilmiöitä. Lehdessä julkaistaan kärkeviä kolumneja, jotka kommentoivat elokuva-alalla käytäviä keskusteluja. Kolumneissa tartutaan myös ajankohdaksiin aiheisiin. Kotiteatteriharrastajille lehti tarjoaa laajan dvd-oppaan ja vinkkejä tulevista laiteuutuuksista. (Episodi 2011.)

Episodi ilmestyy 12 kertaa vuodessa ja se on myynnissä lehtipisteissä kautta maan. Lehteä voi myös tilata. Episodin päätoimittajana toimii Jouni Vikman ja toimitussihteerinä Jussi Huhtala. Muut lehteen kirjoittavat henkilöt ovat avustajia, joista osa on koulutukseltaan toimittajia ja osa on koulutautunut täysin muille aloille alun perin. Kaikkia yhdistää rakkaus elokuvaan ja kaikkeen mikä siihen liittyy.

Näiden kahden ison, suomenkielisen elokuvalehden lisäksi Suomessa ilmestyy ruotsinkielinen elokuvalehti Filmjournalen. Lehti on maan ainoa ruotsinkielinen elokuvalehti. Filmjournalen perustettiin vuonna 1989 ja sitä ilmestyy vuosittain neljä numeroa. Lehti pitää silmällä elokuvia ja elokuvapolitiikka suomenruotsalaisten asuttamilla alueilla, muualla Suomessa sekä Pohjoismaissa. Filmjournalenin päätoimittaja on Andrea Svanbäck. (Filmcentrum 2011.)

Pop Median julkaisema viihdelehti Como on hyvä esimerkki pienemmistä elokuvalehdistä. Como ei kuitenkaan keskity pelkästään elokuvaan, vaan lehdessä käsitellään myös musiikkia, pelejä ja lifestylea. Lehteä jaetaan ilmaiseksi noin 50 kaupungin videovuokraamoissa ja elokuvateattereissa. Uusimman numeron voi lukea Comon internetsivuilta, mutta lehden voi nykyisin tilata myös suoraan omaan postilaatikkoon. (Pop Media 2011b.)

Como tarjoaa ennakkotiedot tulevista elokuvista ja niiden lisäksi uusimmista musiikki- ja pelijulkaisuista. Lehdessä kerrotaan myös tähtien kuulumisia kotimaasta ja maailmalta. Comoa kuvaillaan laadukkaaksi, ajankohtaiseksi ja mukaansatempaavaksi. Como ilmestyy kymmenen kertaa vuodessa. Lehden päätoimittajana toimii Episodin toimitussihteerinä Jussi Huhtala. (Pop Media 2011b.)

Printtijulkaisujen lisäksi elokuva-aiheita käsitellään myös internetissä. Verkkolehden joukosta löytyy omat, elokuvaan erikoistuneet sivustot. Yksi niistä on vuonna 2003 perustettu Elitisti. Verkkojulkaisu on keskittynyt marginaalielokuvaan ja -elokuva-kulttuuriin. Elitisti käsittelee pääsääntöisesti kultti-, roska- ja taide-elokuvia. Julkaisussa käsitellään aika ajoin myös valtaviiran elokuvatarjontaa elitistisestä näkökulmasta. Elitistin päätoimittaja on Jetro Suni. (Elitisti 2011.)

Filmgoer-niminen verkkolehti on ollut toiminnassa vuodesta 1999. Sivustoa pyöritetään harrastelijavoimin. Filmgoerin alkuperäinen idea oli kirjoittaa elokuva-arvosteluja, ja idea on säilynyt ja toteutunut käytännössä tähän päivään saakka. Lehden ei ole omien sanojensa mukaan tarkoitus pyöriä tuuliviirin lailla trendien tuulissa eikä kumarrella klassikoille. Filmgoerin jokaisen arvostelun takana seisoo kriitikko. Filmgoerin päätoimittaja on Antti Honkala. (Filmgoer 2011.)

Dome.fi-osoitteesta löytyvä verkkosivusto käsittelee elokuvien lisäksi myös pelejä, musiikkia, viihdettä ja sivustolta löytyy myös kilpailuja. Dome.fi uutisoi tuoreimpia elokuvamaailman uutisia sekä julkaisee elokuva-arvosteluja ja haastatteluita. Verkkolehdestä ei löytynyt kunnollisia tietoja. Myös Leffatykki.com on syytä mainita, sillä siellä on kattavasti elokuva-arvosteluja, haastatteluita sekä keskustelualue.

Yksi henkilökohtaisia suosikkisivujani on Elokuvablogi.com. Blogia pitää yksi Episodin avustajista. Hän kirjoittaa blogiinsa paljon elokuva- ja dvd-arvosteluja, seuraa elokuva-alan palkintogaaloja, valitsee joka kuukausi kuukauden tytön ja pojan, joiden elokuvista kertoo, ynnä muuta kaikkea mukavaa luettavaa.

Elokuva-uutisia ja -arvosteluja julkaistaan näiden yllämainittujen medioiden lisäksi myös useissa lehdissä sanomalehdistä aikakauslehtiin. Episodin verkkosivuilla julkaistaan uutisia tiheästi, samoin Comon verkkosivuilla. Myös Mesta.net, ja V2.fi ovat ahkeria elokuvauutisten ja -arvosteluiden julkaisijoita. Lisäksi on myös vielä esimerkiksi valtakunnallisten televisio- ja radiokanavien omat elokuvauutiset ja -arvostelut, joita julkaistaan sekä lehdissä että verkkosivuilla.

2.3. Elokvatoimittajan työtehtävät

Anni Lintulan ja Meri Valkaman kirjoittaman Nuoren toimittajan selviytymisoppaan perusteella toimittajan työtehtävät voisi pelkistää näin: juttujen ideointi, tiedon hankkiminen, haastattelemine ja juttujen kirjoittaminen (Lintula & Valkama 2009, 7). Näitä työtehtäviä tekevät myös elokuvatoimittajat. Aihepiiri on vain rajatumpi kuin esimerkiksi uutistoimittajalla. Näiden työtehtävien lisäksi elokuvatoimittajat tekevät muutakin.

Elokuvatoimittajan roolissa tulee usein kirjoitettua elokuva-arvioita. Siten melkein kuka tahansa voi olla elokuvatoimittaja. Internet on pullollaan sivustoja, jonne voi kirjoitella omia arvioita. Episodiin elokuva-arvosteluja kirjoittavat henkilöt, joista osa on koulutautunut toimittajiksi ja osa tekee työkseen jotain täysin erilaista. Elokuva-arvosteluja julkaistaan myös lähes jokaisessa lehdessä, joita tässä maassa ilmestyy. Tekijöitäkin siis tarvitaan.

Arvioiden lisäksi elokuvatoimittajat kirjoittavat elokuvauutisia, erilaisia artikkeleita ja tekevät haastatteluita. Episodissa osalla avustajista on oikeus kirjoittaa lehden internet-sivulle uutisia sekä tehdä juttuja lehteen, kun taas osa on lehden avustajana vain verkkosivujen uutistenkirjoittajan ominaisuudessa. Osa kirjoittajista tekee uutisia myös muille Pop Median lehtien internetsivuille sekä myös muihin Pop Median lehtiin.

Työharjoitteluni aikana myös minulle tuli selväksi, että monet elokuvatoimittajat käyvät useissa tilaisuuksissa, kuten kotimaisen elokuvan kutsuvierasnäytöksissä. Siksi onkin syytä solmia hyvät suhteet elokuvien levittäjiin ja koettaa pitää niitä yllä. Sekä erikois- että yleistoimittajalle hyvät suhteet ihmisiin ovat tärkeitä.

3 HAASTATTELUUN VALMISTAUTUMINEN

3.1 Valmistautuminen

Sally Adams ohjeistaa *Interviewing for Journalists* -kirjassaan, että menestyksekkäs haastattelu pohjautuu siihen, että on varautunut kaikkeen, mitä ikinä voikaan tapahtua ja se vaatii paljon valmistautumista (Adams 2009, 23). Adamsin mukaan valmistautuminen johtaa varmuuteen, joka pohjautuu vahvasti taustatöihin, etukäteisajatteluun ja suunnitteluun, ja se on kaiken sen vaatiman työn arvoista. (Adams 2009, 23.) Mielestäni valmistautuminen onkin tärkeää ja se on syytä tehdä kunnolla, koska haastattelussa voi tapahtua mitä tahansa.

Tapani Huovila kehottaa valmistautumaan huolellisesti. Hänen mukaansa valmistautuminen on haastateltavan mielenkiinnon herättämisen ja haastattelun onnistumisen ehto edellytys. Ensin on hankittava riittävät taustatiedot asiasta ja haastateltavasta. Toiseksi Huovilan mukaan on jäseneltävä juttuidean pohjalta haastattelun ydintä ja kirjata kysymykset. Monipuolista juttua varten pitää jo suunnitteluvaiheessa ennakoida sitä, mitä käyttää vain taustatiedoksi ja mitä suorina lainauksina. (Huovila 2005, 80.)

Anni Lintulan ja Meri Valkaman kirjoittamassa Nuoren toimittajan eloonjäämisoppaassa (2009) on vinkkejä siihen, miten haastattelu onnistuu. Ennen haastattelua -osiossa on 12 kohtaa, jotka kertovat, mitä olisi hyvä tehdä ennen haastattelua. Kirjassa kehoitetaan lukemaan omasta juttuaiheesta aiemmin kirjoitettuja juttuja sekä etsimään tietoa internetistä, miettimään juttu lävitse ja pohtimaan muun muassa ketä haastattelee lähteeksi, kuinka monta lähdettä juttuun tarvitaan ja mikä on paras tapa haastatella lähteitä. Näiden lisäksi osiossa muun muassa vinkataan sopimaan haastattelut ja haastattelupaikka, järjestämään kysymykset, pukeutumaan asiallisesti ja olemaan ajoissa. (Lintula & Valkama 2009, 189 - 190.)

Näitä samoja vinkkejä pystyy hyödyntämään myös elokuvatoimittajana. Ennen haastattelua täytyy tietysti sopia juttua varten haastateltava, haastattelu-aika ja -paikka. Monesti elokuvaan ja niiden tekijöihin liittyvät haastattelut sovitaan levittäjän kautta. Kaikki hoiuu simppelellä yhdellä puhelinoitolla ja joku toinen tekee järjestelyt puolestasi.

Haastatteluiden järjestämisessä on kuitenkin suuri työ. Esimerkiksi Rakkautta & Anarkiaa-elokuvafestivaalin aikana festivaalin tiedottaja Saija Holm sekä Cinema Mondon ja Rakkautta & Anarkiaa-festivaalin yksi taustavaikuttaja Mika Siltala järjestelivät ja sommittelivat haastatteluajoja sopimaan useille toimittajille, useiden päivien ajan.

Taustatyöt on syytä tehdä huolella. Toimittajat tunnetusti saavat kysyä tyhmiä kysymyksiä, mutta niiden lisäksi olisi kuitenkin hyvä osoittaa, että on edes hieman perehtynyt asioihin. Elokuvaohjaaja ei varmasti hirveästi arvosta, jos toimittajalla ei ole mitään käsitystä ohjaajan elokuvasta. Tästä syystä ennen haastatteluiden tekoa toimittajat pääsevät näkemään haastatteluun liittyvän elokuvan etukäteen. Rakkautta & Anarkiaa-festivaalin aikana haastatteluajaa ei saanut, jos ei ollut nähnyt elokuvaa etukäteen.

Elokuvan näkemistä ennakkoon pitää arvossaan myös Episodin päätoimittaja Jouni Vikman. Hänen valmistautumiseen vaikuttaa se, minkälaista juttua hän on lähtemässä tekemään: ”Jos lähtee tekemään elokuvan tekemisestä tai elokuvasta kertovaa juttua, niin ensimmäiseksi pitää yrittää saada nähdä seokuva. Eli kääntyä levittäjän puoleen, josko hän voisi auttaa tai sitten hankkia elokuva dvdllä tai jotenkin muuten katsottavaksi. Jos taas lähdän tekemään puhtaasti sellaista henkilöhaastattelua, niin mahdollisimman paljon yritän kerätä tietoa siitä ihmisestä ja katsoa mahdollisimman paljon hänen elokuviansa. Ne on ne ensimmäiset jutut mitä pitää tehdä.” (Vikman 2011.)

Vikmanin mielestä mitä enemmän on tietoa, niin sen parempi: ”Silloin pystyy aika extempore hyppäämään toiseen asiaan, jos tulee kesken kaiken sellainen hyvä paikka siinä haastattelussa tai tuntuu, että nyt on pakko vielä saada jotain. Toisaalta välillä voi jättää jotkut asiat sillä tavalla, että minäpä kysyn tästä lisää myöhemmin. Yritän tehdä sillä tavalla, että mietin kuinka pitkä aika minulla on käytössä. Jos on joku vartti, niin siinä ei kauheasti ehdi vain turista, vaan silloin yritän miettiä, että minkälaisen jutun haluan tehdä. Sitten teen tietyn setin kysymyksiä, jotka ovat just siihen aiheeseen liittyviä, mutta jos on puolikin tuntia aikaa, niin silloin pystyy juttelemaan kaiken maailman yleisiä ja ajankohtaisia juttuja, kysellä mielipiteitä asioihin ja sellaista.” (Vikman 2011.)

Valmistautumiseen vaikuttavat haastatteluun varatun ajan ja juttutyypin lisäksi se, minkälainen henkilö on haastateltavana. Jouni Vikman: ”Se vaikuttaa, että minkälainen tyyppi on. Onko näyttelijä vai ohjaaja vai joku muu tällainen. Eli se, että mitä tämä tyyppi tekee, niin se vaikuttaa siihen. Ja tietysti se, että haluaako kuulla näyttelijän just

tästä viimeisimmästä jutusta, mitä hän on tehnyt, vai haluaako kuulla ohjaajan urasta. Nekin ovat sellaisia asioita, jotka vaikuttavat valmistautumiseen. (Vikman 2011.)

Valmistautuminen voi myös mennä pieleen. Esimerkiksi jos haastateltavana onkin oudompi ihminen, esimerkiksi ensikertalainen elokuvaohjaaja, hänestä ei välttämättä ole kauheasti tietoa ja taustaa, mihin nojata. Vikman kertoo, että saattaakin käydä niin, että haastatteluaikaa on vielä kymmenen minuuttia jäljellä, kun haastattelija huomaa, että kaikki kysymykset on jo käytetty.

Vikman yrittää pitää semmoista perussettiä kysymyksiä, jotka voi hädässä heittää kenelle vaan. Toinen vaihtoehto on tarkentaa jotain aiempaa vastausta lisäkysymyksillä.

Vikman kertoo, että se on ehkä se pahin juttu, että ei valmistaudu kunnolla: ”Teen mieluummin enemmän kysymyksiä kuin mitä ehdin kysyä kuin, että aikaa jäisi roikkumaan yli. Toinen pieleen mennyt juttu on se, että tekee kysymykset sillä tavalla, että ei mieti itse. Eli siis kirjaa vaan kysymyksiä itselle siinä järjestyksessä kuin niitä tulee mieleen eikä ollenkaan mieti sellaista loogista jatkumoa niille. Sitten jos käy niin, että haastateltava jossain vastauksessa hyppää sellaiseen aihealueeseen mistä tiedät, että sinulla on kysymys myöhemmin. Siinä menee helposti sekaisin, kun haastateltava vastaa ja et enää tiedäkään missä kohtaa kysymyksiäsi olet menossa. Sitten siinä helposti alkaa takelrella, että odotatkos hetkisen, kun etsin täältä oikean rivin.” (Vikman 2011.)

Päätoimittaja kehottaakin miettimään etukäteen järjestystä. ”Näistä aiheista aion kysyä ja nämä aiheet saattaa johtaa tämmöiseen aiheeseen. Eli sellaiset tiettyyn aiheeseen tai tietyn tyyppiset kysymykset pitää yhdessä setissä, niin silloin pystyy itsekin seuraamaan vähän sitä siinä keskustelun aikana. Vetämään vaikka kysymyksen ylitse, että tuohon on vastattu, että tuota en enää kysy.” (Vikman 2011.)

Taustatietoja haastatteluihin haastateltavasta tai samasta aiheesta löytyy helposti internetistä. Elokvatoimittajaa palvelee hyvin IMDb.com eli Internet Movie Database, josta löytyy yleensä aina elokuvan yleistiedot, tekijät, näyttelijät ynnä muut sellaiset tiedot. Elokvien tekijöiden osalta sieltä löytyvät luettelot heidän töistään. Sitä kautta on helppo lähteä liikenteeseen.

Internetin kanssa pitää kuitenkin muistaa olla kriittinen. Se on lähteenä nopein, kätevin ja tasapuolisin, mutta samalla myös epäluotettavin (Kotilainen 2003, 49). Kaikkein ei

siis voi eikä pidäkään luottaa. Jotkin sivustot ovat tietysti luotettavia, mutta niin ei ole kaikkien kanssa. Internet Movie Database on elokuvatoimittajalle arvokas sivusto ja sitä voi pitää luotettavana, mutta toki virheellisiä merkintöjä sielläkin on.

Jouni Vikman kertoo, että valmistautuessaan yhteen haastatteluun, hän huomasi haastateltavan internetistä löytyneessä filmografiassa mielenkiintoisen elokuvan eikä hän tiennyt haastateltavan osallistuneen kyseiseen elokuvaan. Hänen valmistautumisensa haastatteluun oli ollut huonoa, sillä hän ei ollut filmografian lisäksi katsonut oikein mitään muuta tietoa: ”Ajattelin, että ai kappas, en tiennytkään hänen olevan tässäkin elokuvassa. Sitten siinä haastattelutilanteessa kysyin haastateltavalta, että mitä mieltä sinä olit tämän kyseisen elokuvan tekemisestä. Haastateltava vastasi, että ei hän ole sellaisessa elokuvassa ollut. Minulla oli hetken aikaa pasmat sekaisin, että sain kakistella, että pääsin haastattelun juoneen takaisin kiinni. Jälkikäteen tarkistin, niin hän oli ollut mukana siihen aikaan sellaisessa bändissä, jonka musiikkia oli soinut tässä kyseisessä elokuvassa. Elokuva oli merkattu haastateltavan filmografiaan, vaikka hän ei siinä missään vaiheessa esiintynytäkään omana itsenään millään tavalla. Ei siis kannata luottaa sellaiseen juttuun, josta itsekin ajattelet, että ai tähän on mielenkiintoista, en ollut kuullutkaan tästä. Silloin kannattaa tarkistaa se vielä jostain muualta ennen kuin alkaa sitä haastateltavalle totena puhua.” (Vikman 2011.)

Episodissa oli myös hyvä kysellä päätoimittajalta vinkkejä ja taustatietoja valmistautumisvaiheessa. Lehden toimitus on niin pieni, että siellä ei ole töissä vakituisesti muita kuin päätoimittaja ja toimitussihteeri muiden Pop Median lehtien toimittajien, taittajien ja myynti- ja markkinointiosaston lisäksi. Muita toimittajia ei siis ollut, joilta kysyä apua. Päätoimittaja ja toimitussihteerit ovat molemmat kuitenkin kokeneita elokuvatoimittajia ja yhteistyökykyisiä, joten heidän puoleensa oli helppo kääntyä.

3.2 Perhosia vatsassa

Nuoren toimittajan eloonjäämisoppaassa vinkkinä jännittämiseen sanotaan, että haastattelua kannattaa harjoitella etukäteen ystävän tai kollegan kanssa. Tällä tavoin voi kuulla miltä omat kysymykset kuulostavat ääneen sanottuina. (Lintula & Valkama 2009, 190.)

Elokuvatoimittajana saa yleensä haastatella mattimeikäläisten sijaan tunnettuja näyttelijöitä, ohjaajia, tuottajia ynnä muuta sellaista. Mitä isompi nimi on tiedossa haastateltavaksi, sitä enemmän saattaa olla perhosiä vatsassa, ainakin aloittelevalla toimittajalla. Näin se meni ainakin omalla kohdallani aluksi. Iso nimi saattaa vaikuttaa jo siihen, minkälaisella mentaliteetilla haastattelua lähtee tekemään.

Jouni Vikman kertoo, että hän haluaisi mennä samalla mentaliteetilla haastatteluun, oli sitten pöydän toisella puolen iso tai pieni nimi. Hänen mukaansa kuitenkin sen huomaa, että nimellä on vaikutusta: ”Varsinkin silloin, jos tekee puhelinhaastattelua ja yhtäkkiä langan päässä onkin sellainen nimi, jota olet tottunut kuulemaan valkokankaalta. Silloin se nimi vaikuttaa ja jotenkin sitä saattaa havaita, että puolet aivoista tipahtaa pois päältä.” (Vikman 2011.)

Samanlainen tilanne liittyy yhteen omaan haastattelutilanteeseen. Kun tein puhelinhaastattelua Jackassin Johnny Knoxvillen kanssa, niin kyllä tuntui hetkellisesti siltä, että puolet aivoista tipahti pois päältä, kun oli tuttu ääni televisiosta ja valkokankaalta yhtäkkiä langan päässä. Tilanne myös jännitti minua suuresti etukäteen, sillä Knoxville oli ensimmäinen iso nimi, ketä sain haastatella. Harvassa ovat ne 2000-luvun nuoret, joille Knoxvillen nimi ei sano mitään ja itsekin hänen touhujaan olen seurannut.

Hermojen kurissa pito olikin hieman vaikeata ja kun tiesin h-hetken lähenevän, perhosiä alkoi ilmestyä vatsaani toden teolla. Selvisin kuitenkin kunnialla ja unohdin jännityksen samalla kun piti käydä töihin. Harry Potter-jutun haastattelua ennen tilanne oli täysin samanlainen. Sillä kertaa päätin mielessäni, että minä olen ammattilainen, minä selviän tästä ja minä menen tuonne ja teen työni enkä hermoile. Tällainen ajattelutapa auttoi tilanteessa. Ensimmäiset haastattelut kuvattiin videolle. Kaverini ovat videon nähtyään kyselleet, että kuinka sain pidettyä itseni rauhallisena, sillä he tiesivät minun olevan Harry Potter-fani. Rauhallisuus lähti omasta asennoitumisesta haastatteluun.

3.3 Käyttäytyminen haastattelun aikana

Lintula ja Valkama kehottavat ottamaan haastattelun aikana rennosti ja aloittamaan perusasioista (Lintula & Valkama 2009, 190). Jos haastatteluun on varattu jokin tietty aika, niin on syytä pitää huolta, että pitää aikataulusta kiinni. Aika pitää myös käyttää

järkevästi. Itse tein yhden haastattelun aikana pienen kömmähdyksen. Aikaa oli varattu 30 minuuttia. Valokuvaajalla oli kiire, joten sovittiin, että kuvat otetaan ensin. Kuvaaja oli tullut minulle tutuksi aiempien juttukeikkojen aikana ja hänen purkaessa kalustoaan juttelimme niitä näitä. Lopulta olin aloittamassa haastattelua, kun huomasin, että nauhurin patterit pitää vaihtaa.

Vaihdon aikana juttelin vielä kuvaajalle ja yks kaks haastattelun järjestänyt henkilö huomautti minulle, että aikaa kuluu, pitäisikö alkaa töihin. Aiemmat ”huomauttajan” kautta sovitut haastattelut olivat olleet alkuun aikarajallisia, mutta lopulta ajan kulumisella ei ollut väliä. Olin unohtanut kokonaan sen, että aikaa oli tietty minuuttimäärä ja valokuvauskin vähentää sitä. Erittäin nolona ryhdyin tekemään haastattelua ja sain 20 minuuttia aikaa, vaikka minulle olisi kuulunut paljon vähemmän aikaa. Onneksi haastateltavat olivat ruotsalaisia eivätkä tienneet keskustelusta mitään. Läksyni opin kuitenkin.

Lintula ja Valkama kirjoittavat myös, että ei saa unohtaa sitä, että haastattelija, toimittaja, on se, joka ohjaa haastattelua (Lintula & Valkama 2009, 190). Jouni Vikman kertoo myös, että varsinkin jotkut vähänkään isommat nimet saattavat mielellään ottaa kontrollin ja he eivät pidä liian tuttavallisesta haastattelutavasta (Vikman 2011).

Lintula ja Valkama kehottavat myös muotoilemaan kysymykset tarkasti ja pitämään ne yksinkertaisina. Haastateltavan puhetta on syytä kuunnella tarkasti, esittää tarkentavia kysymyksiä ja elää sen haastattelun mukana, mennä virran mukana. Toimittaja saa kysyä tyhmiä kysymyksiä ja Lintula ja Valkama kehottavat myös tekemään niin. Haastattelua tehdessä kannattaa myös pitää ympäristöä silmällä ja tehdä siitä huomiota: mitä näkee ja esimerkiksi millainen on haastateltavan elekieli. (Lintula & Valkama 2009, 191–193.)

Se kannattaa myös muistaa, että hiljaisuus on yksi taktiikka. Hiljaiset hetket haastattelussa, kun itse kirjoitat muistiinpanoja, saavat haastateltavan puhumaan lisää ja jatkaamaan kommenttejaan, koska he saavat hetken aikaa miettiä sanomisiaan lisää. Mutta haastateltavaa ei kuitenkaan kannata keskeyttää. Toimittajan ei pidä myöskään olla puolueellinen. Vaikein kysymys kannattaa säästää viimeiseksi, että haastateltava ei mene lukkoon. (Lintula & Valkama 2009, 193.)

4 YLEISIMPIÄ ONGELMIA HAASTATTELUTILANTEESSA

4.1 Laitteisto-ongelmat

Laitteisto-ongelmat ovat ikävimmästä päästä. Siksi on aina varmistettava, että nauhurissa tai kamerassa riittää virta haastattelun ajalle. Toinen huomioitava seikka on varmistaa, että muistikortilla on tarpeeksi tilaa haastattelulle. Muukin välineistö on syytä varmistaa ennen haastattelun tekoon lähtemistä. Jos haastattelua tekee pakkassäässä ulkona, kannattaa varata mustekynän sijasta lyijykyniä mukaan. Mustekynän muste jäätyy ulkona. Kyniä on myös aina varattava useita, sillä koskaan ei tiedä milloin muste loppuu tai terä katkeaa.

Nauhuria käytettäessä on hyvä huomioida minne sen sijoittaa. Episodin päätoimittajalle kävi kerran hieman ikävästi: ”Olin tekemässä haastattelua kasvotusten. Laitoin nauhurin pöydälle minun ja haastateltavan väliin. Tämä haastateltava osoittautui sellaiseksi tyyppiksi, että aina kun hän sanoi jotain tärkeää, niin hän iski kädellä pöytään. Kaikkien niiden tärkeiden juttujen aikana nauhalta kuului vain ”tömps”. Sitten pitää vain yrittää muistella, että mitäköhän haastateltava mahtoi sanoa tässä kohtaa. Parhaimmillaan se oli niin, että haastateltava kertoi, että pitää muistaa kolme tärkeää asiaa; ensinnäkin ”tömps”, toisekseen ”tömps” ja ennen kaikkea ”tömps tömps tömps”. (Vikman 2011.)

Yhdelle Harry Potter-näyttelijöitä haastatelleelle naiselle kävi niin, että hän haastattelusta tullessaan huomasi, että ei ollutkaan laittanut nauhoitusta päälle. Hän ei ollut ilmeisesti tehnyt muistiinpanoja ja oli pulassa juttunsa kanssa. Nainen kuitenkin pelastui pisteestä, sillä näyttelijää yhtä aikaa haastattelut toinen toimittaja oli nauhoittanut haastattelun. Itsellekin on käynyt niin, että olen aloittanut haastattelun ja huomannut, että nauhuri ei nauhoitakaan. Sen jälkeen olen vain pahoitellut tilannetta ja aloittanut alusta.

Tällaisen tilanteen sattuessa on myös hyvä, että tekee nauhoituksen lisäksi kynällä muistiinpanoja. Jos kesken haastattelua huomaa, että nauhuri ei nauhoita, mutta on tehnyt muistiinpanoja käsin, ei silloin ole välttämätöntä aloittaa haastattelua kokonaan alusta. Tämä tosin soveltuu niihin tilanteisiin, kun nauhoitus tulee vain toimittajan omaan käyttöön.

4.2 Päähtynyt haastateltava ja muita ongelmia

Haastateltavista johtuvia ongelmia on monenlaisia. Osa niistä on sattunut jo omalle kohdalleni, kuten se, että haastateltava saattaa olla päähtynyt tai paraikaa juoda. Haastateltava saattaa olla huonolla tuulella ja tiuskii. Hankala tilanne on myös se, jos haastateltava ei ymmärrä täysin kieltä, mitä puhut. Tai yhteistä kieltä ei ole ollenkaan. En usko tämän olevan kuitenkaan ainoastaan elokuva- tai viihdetoimittajien ongelma. Näitä ongelmatilanteita ei tule usein eteen. On ymmärrettävää, että jokaisella ihmisellä on huonot päivänsä. Joskus samalle päivälle osuu haastattelu ja haastattelija saattaa siitä kärsiä.

Myös haastateltavan luonne voi vaikuttaa siihen, miten haastattelu sujuu. Hänellä saattaa olla ikävä luonne ja vastailee huonosti sen takia. Jouni Vikmanin mukaan pahimpia haastateltavia ovat semmoiset, jotka ovat huonolla tuulella tai yleensä suhtautuvat negatiivisesti haastattelutilanteisiin: ”Vaikka olisit tehnyt kymmeniä kysymyksiä ja vastaukset on kyllä, ei, viisi tai kuusi, keskiviikko, niin sitä yhtäkkiä havaitsee, että olet käynyt satakunta kysymystä lävitse ja sinulla on aikaa vielä puoli tuntia eikä sinulla ole oikein minkäänlaista sisältöä.” (Vikman 2011.)

Haastateltava saattaa myös puhua ihan liikaa. Vikmanin mukaan he ovat toinen ääripää lyhytsanaisille vastaajille: ”He lähtevät puhumaan ja he pitävät oman äänensä kuulemisesta. Sitten sitä huomaa, että ei saa omaa suunvuoroa. Siinä on myös se paha puoli, että jos haastateltava on tehnyt pitkää kiertuetta, niin hänellä lähtee levy päälle. Sitä kannattaa varoa, jos huomaa, että nyt aletaan puhua sellaista asiaa, mitä hän on varmasti miljoona kertaa jo sanonut. Silloin pitää yrittää katkasta se levymäinen puhe ja lähteä johonkin ihan eri suuntaan kysymyksillään. Siinä vain voi käydä niinkin, että kysyy sitten mitä tahansa, niin haastateltava vie aiheen takaisin siihen hänelle tutuille raiteille. Silloin kannattaakin yrittää kysyä jotain todella yllättävää.” (Vikman 2011.)

Vikmanille sellaista ihan kamalaa haastateltavaa ei ole tullut vastaan: ”Kaikista on selvitty tavalla tai toisella. Jos on jotenkin selvästi havainnut, että haastateltava on tosi kypsä, hänellä on ollut pitkä päivä ja mahdollisesti hän on vastannut samoihin kysymyksiin koko päivän, niin silloin pitää itse haastattelijana yrittää pitää pirteyttä yllä ja kysyä semmoisia kysymyksiä, mitä haastateltavalta ei mahdollisesti ole kysytty siinä päivän mittaan. Persoonana kamalaa tapausta ei ole tullut vielä vastaan.” (Vikman 2011.)

Aikataulu myös voi vaikuttaa haastatteluun. Jouni Vikman kertookin, että mitä enemmän boheemista tapauksesta on kyse, niin sitä enemmän on syytä varautua siihen, että aikataulu ei toteudu ihan minuutilleen siten miten on suunnitellut. Boheemit henkilöt eivät välttämättä tule ajoissa paikalle ja Vikman kehottaakin varaamaan tällaisten henkilöiden haastatteluun kunnolla aikaa. (Vikman 2011.)

Joskus haastateltava saattaa mennä myös niin lukkoon, että vastauksista ei tule oikein mitään muuta kuin muutaman sanan vastauksia. Lukkoon menneestä haastateltavasta Jouni Vikmanilla on omakohtainen kokemus: ”Haastattelin Aaron Johnsonia. Hän on nuori näyttelijä, joka on näytellyt muun muassa Kick-ass -elokuvassa. Iso-Britanniassa oli ollut kauhea kohina, kun Johnson oli siellä ryhtynyt seurustelemaan yhden elokuvansa ohjaajan kanssa ja rikkonut tämän avioliiton ja heille oli syntynyt lapsikin. Siitä oli ollut hirveä mediahässäkkiä. Minun ei ollut tarkoitus kysyä aiheesta haastattelun aikana mitään. Tokaisin kuitenkin jotenkin hölmösti, että sinullahan on ollut kaikenlaista hässäkkää tässä ja otin sen asian esille sillä tavalla. Johnson meni ihan lukkoon ja oli heti kauhean varuillaan siitä, että mitä hän voi sanoa ja mitä minä kysyn. Hän ei halunnut aiheesta puhua ja minua ei kiinnostanut puhua siitä. Hän meni kuitenkin tosiaan lukkoon ja hän ei uskaltanut enää luottaa, että en lähde enää yhtäkkiä sellaiseen sensaatio-suuntaan viemään haastattelua. Tämä on tällainen opetus siitä, että kannattaa hieman varoa, että millä tavalla ottaa joitain asioita esille.” (Vikman 2011.)

Myös minun kohdalleni on kerinnyt osua jo lukkoon mennyt haastateltava. Teososana olevan Keikkaa pukkaa-jutun (Liite 1) naispuolinen haastateltava meni täysin lukkoon haastattelua tehdessä. Koetin pitää itse rennon otteen haastatteluun, kysyä muutaman kysymyksen ennen elokuvanäytöstä, jota hän oli tullut katsomaan ja kysyä muutaman näytöksen jälkeen. Kysymykset olivat vielä vain mielipidekysymyksiä.

Ennen näytöstä tehty haastatteluosuus meni vielä jotenkuten. Hänestä sai irti pari vastausta. Elokuvanäytöksen jälkeinen haastatteluosuus menikin sitten todella huonosti. Päätin nauhoittaa osuuden puhelimeilläni ja kun laitoin puhelimen häneen eteensä, hänestä oikein huomasi, että nyt ei osatakaan enää puhua. Onneksi hän vastasi muutamalla sanalla ja hieman johdattelemalla sain hänestä jotain irti. Juttua kirjoittaessa laveerasin hänen kommenttejaan. Laveeramisesta kerron lisää opinnäytetyöni luvussa 5.2.

4.3 Pyöreän pöydän haastattelut ja tiedotustilaisuudet

Round table. Pyöreän pöydän haastattelu. Ryhmähaastattelu. Näillä termillä kutsutaan haastattelutilanteita, joissa on useampi toimittaja yhtä aikaa. Tällaisessa haastattelussa ongelmaksi nousee se, että miten tietyssä ajassa omat kysymykset saa kysytyä, kun haastateltavan vastauksista voi kilpailla yli kymmenlukuinen joukko toimittajia. Vapaa-
na toimittajana työskentelevä Kalle Kinnunen kirjoittaa Suomen Kuvalehden Kuvien takaa-blogissaan, että round table-haastattelut eivät ole yhdestä muotista. Pyöreän pöydän ääreen istutetaan normaalisti kuusi toimittajaa, elokuvafestivaaleilla ja Lontoossa määrä voi olla isompi ja muissa kaupungeissa Kinnusen mukaan poikkeuksetta pienempi. (Kinnunen 2010.)

Kinnunen kirjoittaa olleensa näyttelijätär Penélope Cruzin round table-haastattelutilanteessa. Kinnusen mukaan puolen tunnin tilaisuus oli läikähdyttävä ja katastrofi Cruzin oikkuilun ja toistaitoisten pr-henkilöiden vuoksi. Yhteen hotellihuoneeseen oli ahdettu yli 20 toimittajaa ja Kinnunen kirjoittaakin, että siinä tilanteessa ei nähty pyöreää eikä muutakaan pöytää, eikä kaikille paikalla olleille toimittajille riittänyt tuoleja. Kinnunen kuitenkin sanoo myös haastatelleensa kymmeniä isoja nimiä kolmin kesken ja ajan kanssa yhdessä fiksun toimittajan kanssa. Fiksulla toimittajalla Kinnunen tarkoittaa toimittajaa, joka keksii häntä parempia kysymyksiä. (Kinnunen 2010.)

Haastattelin itse Harry Potter -elokuvissa näytteleviä Matthew Lewisiä ja Evanna Lynchia round table-menetelmällä. Kummankin näyttelijän kanssa oli aikaa 20 minuuttia ja heitä oli samaan aikaan kanssani haastattelemassa kaksi muuta toimittajaa. Toinen toimittaja oli Aamulehdestä ja toinen MTV3:n Viihdeuutisista.

Aamulehti, MTV3:n Viihdeuutiset ja Episodi ovat medioina erityylyisiä. MTV3:n toimittajan ”Kuinka suosittu olet tyttöjen keskuudessa?”-tyyliset kysymykset eivät oikein soveltuneet minun käyttööni, koska oma juttuni tuli elokuvalehteen. Itse kysyin enemmän elokuvan tekemiseen liittyviä asioita näyttelijöihin itseensä liittyvien seikkojen lisäksi, mutta pidin kuitenkin ne pois noin viihteellisestä tyylistä.

Onneksi toimittajia oli paikalla vain minun lisäksi kaksi muuta, sillä pystyimme hyvin vuorottelemaan kysymysten kanssa ja jokainen sai varmasti tarpeeksi materiaalia omiin tarpeisiinsa. Round table-tyyli ei kuitenkaan ole suosikkejani, koska samasta,

lyhyestä ajasta haastateltavan kanssa taistelee useita toimittajia. Mieluummin tekisin haastattelun rauhassa ja kahden kesken, mutta se on elokuva-alan tekijöiden kohdalla harvinaista. Siksi olenkin onnekas, että minulla on pyöreästä pöydästä jo kokemusta ja tiedän paremmin miten siellä tulee käyttäytyä.

Samoilla linjoilla on myös Episodin Jouni Vikman, jolla on samanlaisia kokemuksia kuin minullakin. Vikmanin mielestä pyöreän pöydän haastattelutilanteet ovat ärsyttäviä: ”Voi hyvin käydä niin, että joudut sellaiseen seuraan, että edustat elokuvalehteä ja sitten sinulla on tusina naistenlehtien edustajia siinä seurana. Koetapa siinä sitten heittää jostain elokuvaan liittyvää juttua. Asialla on kuitenkin toinenkin puolensa ja se voi olla hyvinkin, jos haastateltava haluaakin puhua siitä elokuvasta, niin hän ei välttämättä halua keskustella ihmissuhteistaan. Jos onnistut heittämään johonkin väliin sitten elokuva-aiheisen kysymyksen, niin se voi olla, että voit jonkin aikaa dominoida sitä keskustelua.” (Vikman 2011.)

Vikman kertoo myös, että kun tällaiseen haastattelutilanteeseen tekee omia kysymyksiä, niin koskaan ei voi luottaa siihen, että ne saa esittää juuri sellaisessa muodossa kuin on itse ajatellut. Omasta puheenvuorosta joutuu tappelemaan: ”Jos siellä on joku, joka heittää koko ajan putkeen kysymystä, niin se on yllättävän vaikeaa päästä siihen väliin. Tällaisessa tilanteessa kannattaa lähteä sillä tavalla, että nappaat puheenvuoron itsellesi heittämällä nopean kysymyksen heti, kun haastateltava on vastannut aiempaan kysymykseen. Kysymyksen pitää olla tiivis, lavertelemaan ei kannata lähteä, koska silloin se puheenvuoro menee siihen. Jos hyvin käy, niin voit jatkaa vielä parilla omalla lisäkysymyksellä.”(Vikman 2011.)

Kolmas round table-kertomus tulee myös Suomen Kuvalehdessä blogiaan pitävältä Laura Koljoselta. Koljonen oli ollut eräässä press junketissa (huom. tarkoittaa elokuvan lehdistöpäivää), jossa hänellä alun perin piti olla jopa 20 minuuttia kahdenkeskistä aikaa tunnetun elokuvatähden kanssa. Paikan päällä hänelle kerrottiin, että tähden X kurkku on kipeä, ja hän pääseekin kahden muun toimittajan kanssa vartiksi pyöreän pöydän ympärille. Koljonen kirjoittaa, että käytännössä se siis tarkoittaisi sitä, että hän saisi esittää noin neljä kysymystä. Hän muistaa piristyneensä, kun tajusi, että niillä neljällä kysymyksellä oli tarkoitus täyttää lehdestä aukeaman verran. (Koljonen 2010.)

Koljonen kertoo, että kun haastattelua oli kulunut seitsemän arvokasta minuuttia, hän oli havahtunut siihen, että tähti ja ruotsalaisen kalastuslehden toimittaja eivät antaneet suun vuoroa muille ja he puhuivat Britannian parhaista kalastuspaikoista. Koljonen kirjoittaa päättäneensä varastaa viimeiset minuutit keskeyttämällä törkeästi ja latomalla tiskiін omat kysymyksensä. Kun jäljellä oli viimeinen kysymys, Koljonen kosti ruotsalaistoimittajalle, ja kysyi, että mitä terveisiä elokuvatähti X lähettäisi Suomeen. (Koljonen 2010.)

Koljonen kirjoitti lopulta juttunsa junketin absurdiudesta. Hänen mukaansa kyseinen näkökulma toimi edustamassaan lehdessä hyvin, mutta vastaavan ratkaisun voi tehdä kerran, korkeintaan kaksi. Koljonen kirjoittaa, että sen jälkeen pitää opetella junketin pelisäännöt. Koljosen mukaan eräs kokenut elokuvatoimittaja sanoi kerran, ettei junkeissa pärjää hyvillä käytöstavoilla. Hän oli kertonut esimerkiksi kuuntelevansa aggressiivista musiikkia aina ennen haastattelutilaisuutta, jotta pääsisi tunnelmaan. Muita toimittajia ei myöskään pitänyt sääliä, sillä jokainen epäolennainen kysymys oli pois omasta jutusta. (Koljonen 2010.) Tästä olenkin täysin samaa mieltä. Kohteliaalla, kiltillä käytöksellä pyöreän pöydän ääressä ei pärjää. Ainakaan ulkomailla. Suomessa on hieman helpompi toimittajien kanssa koettaa ennen haastattelun alkua sopia pienet pelisäännöt. Ja Suomessa ollaan ehkä muutenkin kohteliaampia ja annetaan kaikkien kysyä jotakin. Sellaisen vaikutelman sain Potter-haastattelutilanteesta, mutta haastattelutilanteet eivät ole identtisiä.

Myös tiedotustilaisuudet voivat olla ongelmallisia haastattelutilanteita. Tapani Huovilan mukaan tiedotustilaisuudet ovat yleinen tapa saada tietoa. Tiedotustilaisuuksissa paikalle kutsut toimittajat ja heidän edustamat tiedotusvälineet saavat jonkin uuden tiedon yhtä aikaa. Ihan kuin round table-tilanteissa, myös tiedotustilaisuuksissa toimittajat kilpailevat keskenään. Kaikilla on omat kysymyksensä, joihin toimittajat haluavat vastaukset. (Huovila 2005, 86–87.)

Itse pääsin Episodissa työskentelyn aikana käymään kahdessa tiedotustilaisuudessa. Kummatkin menivät samalla kaavalla: ensin oli yleinen osuus, sen jälkeen toimittajat saivat tehdä haastatteluita, jotka osa oli sopinut etukäteen ja osa ei. Tiedotustilaisuudet eivät kuitenkaan minusta tuntuneet yhtä ongelmalliselta kuin pyöreän pöydän haastattelut. Iron Sky -elokuvan tiedotustilaisuudessa aikataulu ei ihan pitänyt, mutta muuta on-

gelmaa siellä ei ollut. Toisessa tiedotustilaisuudessa olin vain kuunteluoppilaana ja valokuvaajan apuna.

4.4 Kielimuuri

Elokuvatoimittajan työssä pääsee usein haastattelemaan kansainvälisiä elokuvantekijöitä. Silloin kielitaito vaikuttaa toimintaan suuresti. Jos oma kielitaito on heikko, on silloin vaikea haastatella ulkomaalaisia ihmisiä. Englannilla pääsee pitkälle, mutta etenkin työpaikkoja hakiessa muidenkin kielten osaamisesta on hyötyä.

Itse kohtasin kielimuurin kahteen otteeseen työharjoitteluni aikana. Ensimmäisellä kerralla se tuli vastaan, kun tein jutun Pirjo Honkasalosta ja hänen uusimmasta dokumenttielokuvastaan Ito - Kilvoittelijan päiväkirja. Iton pääosassa on japanilainen pappismunkki Yoshinobu Fujioka, joka ei osaa englantia. Juttuun haluttiin mausteeksi myös hänen kommenttinsa ja tähän oli dokumenttielokuvan levittäjien puolesta varauduttukin. Fujiokan haastatteleminen varten paikalla oli tulkki, joka on myös yksi dokumenttielokuvan tekijöistä.

Fujiokan haastatteleminen ei sinänsä tuottanut ongelmia, mutta kielimuuri oli olemassa ja tietysti hieman haastattelutilanteessa mietitytti, että mitäköhän tulkki ja Fujioka todella sanovat ja kuinka sanojen merkitykset muuttuvat. Kunnolla kielimuuri-ongelma tuli vastaan, kun haastattelin yhtenä opinnäytetyöni teoksenakin olevaa juttua varten kiinalaista elokuvaohjaaja Xiaolu Guota (Liite 2). Sekä minä että Guo puhuimme englantia, mutta se ei ole kummankaan äidinkieli.

Vaikka kielitaito molemmilla olikin hyvä, ei kaikkea silti ymmärtänyt täysin. Tilannetta vaikeutti se, että Guo oli edustamassa Lens Politica-festivaalilla näytettävää elokuvaansa She, a Chinse. Lens Politica on yhteiskunnallisen taiteen ja elokuvan festivaali ja siellä esitetyt elokuvatkin liittyvät yhteiskunnallisiin aiheisiin.

Haastattelua tehdessä esiin nousivat kulttuuriset ongelmat sekä kielimuuri. Oma käsitykseni kiinalaisen elokuvan tilasta ja kiinalaisesta kulttuurista ei ollut kovinkaan hyvä ja Guo sai minut välillä tuntemaan itseni todella typeräksi. Välillä taas tuntui, että hän ei

ihan täysin ymmärtänyt kysymykseni pointtia, jonka äidinkielenään englantia puhuva henkilö olisi ymmärtänyt.

Jos kulttuuritausta on täysin erilainen kuin toimittajan oma, niin silloin ehkä kannattaisi hieman perehtyä myös haastateltavan taustan lisäksi hänen kotimaahansa. Voisi välttyä tilanteilta, joissa tuntee itsensä typeräksi, kun kysyy jotain. Itse kysyin Guolta kiinalaisen elokuvan nykytilasta. Hän vastaa, että haluanko tietää undergroundelokuvasta vai ns. mainstream-elokuvista, jotka ovat propagandaa tai kung-futa. Siinä meni hetkeksi pää pyörälle, koska oma tietopohja kiinalaisesta elokuvasta oli juurikin kung-fu-elokuviin painottuvaa.

5 HAASTATTELUSTA VALMIISEEN JUTTUUN

5.1. Materiaalin läpikäyminen ja jutun kirjoittaminen

Haastattelusta tehdään muistiinpanoja yleensä käsin. Nauhoittaminen on kuitenkin alkanut yleistyä. Esimerkiksi yli 30 minuutin haastattelussa on kuitenkin paljon läpikäytävää, tämän olen oppinut ihan omasta kokemuksesta. Siksi nauhoittaessa on hyvä tehdä käsin jonkinlaisia muistiinpanoja; poimia edes pääkohdat ylös. Episodin Jouni Vikman käyttää haastattelutilanteissa sekä nauhuria että perinteistä kynä+paperi -tapaa. Nauhuri hänellä on sitä varten, että ei tarvitse tuskailla sitä, muistaako kaiken mitä haastateltava sanoo. Kynä ja paperia hänellä on siltä varalta, jos haastateltava sanoo jotain mielenkiintoista, niin hän merkitsee sen paperin kulmaan, että tällainen juttu tuli ilmi, kysy tästä lisää. (Vikman 2011.)

Nauhoitetut haastattelut yleensä litteroidaan. Litteroiminen tarkoittaa materiaalin purkamista paperille joko käsin tai tekstinkäsittelyohjelmalla. Vikman kertoo yrittävänsä aloittaa haastattelun työstämisen jutuksi saman tien, koska silloin on vielä mielessä itse haastattelutilanne: ”Jos siellä on ollut esimerkiksi jotain ongelmia haastattelun nauhoituksen kanssa, niin pystyn vielä muistamaan, että niin, tässä kohtaan hän sanoi tällä tavalla. Itse teen sillä tavoin, että puran nauhoituksen ihan suoraan. Sitten jos sieltä muistaa jotain, että tämä liittyi tähän asiaan, josta puhutaan myöhemmin lisää tarkemmin, niin en kirjoita sitä. Kirjoitan sen sitten, kun asiasta puhutaan enemmän. Olen havainnut, että jos muutamankin päivän antaa nauhoituksen olla ja alkaa sitten vasta työstää juttua, niin mieleen ei tule enää haastattelutilanteesta muuta kuin ne asiat, joita olisi halunnut kysyä eikä muista ollenkaan, että mitä on kysynyt ja mitä haastateltava on vastannut.” (Vikman 2011.)

Itsekin toimin kuten Vikman. Minulla on haastatteluissa mukana sekä nauhuri että kynä ja paperia. Kirjoitan vähintään pääkohtia ylös haastattelusta, että materiaalin purkaminen kävisi nopeammin. Heti haastattelusta palattuani, kirjoitan materiaalin tietokoneella puhtaaksi ja siitä onkin helppoa jatkaa itse jutun tekemiseen. Lopulta valmiin jutun kirjoittaminen on vain suunnittelutyön jälkeen leikkaa+liimaa-työtä: valitsen puretusta haastattelumateriaalista ne kommentit, joita haluan käyttää ja liitän ne paikoilleen ja toimitan ne järkevään muotoon.

Suholan, Turusen ja Variksen mukaan kiinnostavan ja sisällöllisesti hyväksyttävän tekstin kirjoittaminen on perimmiltään prosessi, joka alkaa ennen kuin toimittaja on edes ideoinut juttuaihetta (Suhola & Turunen & Varis 2005, 126). Heidän mukaansa prosessi käynnistyy siitä, kun toimittaja on kasvanut maailmaan ja oppinut tuntemaan sen ilmiöitä. Toimittaja käyttää tietämystään hyväkseen oivaltaessaan juttuaiheen, sen näkökulmat, tiedonlähteet ja sopivat juttutyypit. (Suhola & Turunen & Varis 2005, 126.)

Juttu kirjoitetaan kootun aineiston ja jutun jäsentelyn pohjalta. Jorma Miettisen mukaan kirjoittaminen on erittäin keskeinen työvaihe, jonka aikana toimittaja pukee sanottavansa juuri sellaiseen muotoon, jossa toimittaja haluaa sen lähettää vastaanottajilleen, lukijoilleen. Kirjoittamisvaiheessa tärkein toimittajaan kohdistuva vaatimus on ymmärrettävyys. (Miettinen 1988, 155-156.)

5.2. Ongelmien vaikutus valmiiseen juttuun

Toimittajan on helppo kirjoittaa jutustaan sellainen kuin hänen tarpeisiinsa sopii. Miksi näin? Toistan tässä Jorma Miettistä: ”toimittaja pukee sanottavansa juuri sellaiseen muotoon, jossa hän haluaa lähettää sen vastaanottajalleen.” Jos haastattelutilanteessa on ollut ongelmia, niin itse juttuun ne eivät päädy. Siltä on helppo välttyä siten, että yksinkertaisesti kirjoittaa juttuun ne asiat, jotka eivät tuo ilmi ongelmakohtia. Ihan kuten Miettinen on Toimitustyö-kirjassaan ohjeistanut vuonna 1988.

Jouni Vikman kertoo, että yleensä haastattelutilanteen ongelmat pystytään jälkikäteen korjaamaan: ”Varsinkin, jos tulee tällaisia kyllä, ei -vastauksia. Silloin vain pitää laveerata vastaukset artikkelimuotoon ja käyttää hyvin vähän suoria lainauksia. Sitten jos on ollut sellainen sanavalmis haastateltava, jolla on ollut hyviä anekdootteja ja joka on luovasti käyttänyt kieltä, niin sitten ihan mielellään käyttää suoria lainauksia. Ongelmallinen haastattelu vaikuttaa lähinnä siihen, minkä näköinen jutusta tulee, mutta itse haastattelutilanteen sävy ei tule läpi. Silloin se tietysti voi tulla lävitse, jos se on mennyt hyvin, mutta jos se on ollut esimerkiksi väsähtänyttä, niin ei sitä silloin huomaa. Tosiaan laveeraa vain vastauksia itse ja koettaa saada jutusta lukijaa kiinnostavan.” (Vikman, 2011.)

Jos katsoo tekemiäni juttuja, jotka ovat tämän opinnäytetyön teososana, niin ei niistäkään päältäpäin katsottuna huomaa, että haastatteluja tehtäessä olisi ollut jotain ongelmia. Jokainen näyttää ihan normaalilta jutulta tai sellaiselta, miltä odottaakin lehdessä olevan jutun näyttävän.

Keikkaa pukkaa-juttua (Liite 1) katsottaessa voi huomata sen, että naishaastateltavan kommentteja on vähemmän kuin kahden miehen. Tämän voi selittää sillä, että jutussa on haastateltu kolme henkilöä ja merkkimäärä on rajallinen. Naishaastateltavan kommenttien vähyys johtuu kuitenkin siitä, että hänestä ei oikein saanut mitään irti. Sen voi huomata myös hänen kommentteistaan, koska niissä kerrotaan tavallaan sama asia kummassakin.

Xiaolu Guon (Liite 2) haastattelusta ei huomaa mistään, että haastattelun aikana olisi ollut ongelmia kielimuurin vuoksi. Itse juttua kirjoittaessa olen voinut valita mitä kommentteja käytän siinä ja mitä sisällytän juttuuni ja mitä en. Episodin toimitussihteeri Jussi Huhtala kertoi jutun olevan hyvä ja hän ei tiennyt haastattelutilanteen ja jutun taustoja.

Jackass-juttu (Liite 3) on tarkoituksella tehty kysymys-vastaus-asettelulla, vaikka josain määrin tällainen asettelu voisi kieliä siitä, että haastattelu ei olisi mennyt putkeen. Tai pahempaa: toimittaja olisi ollut laiska ja siksi tehnyt kysymys-vastaus-jutun. Se ei kuitenkaan sitä tarkoita. Knoxvillen vastaukset olivat osittain lyhkäisiä eivätkä läheskään sellaisia kuin odotin. Jouduinkin juttua kirjoittaessani yhdistelemään eri kysymysten vastauksia yhteen. Vikman kertoi, että kyllä ja ei-tyyliset vastaukset on helppo laiveerata artikkelimuotoon ja käyttää vähän suoraa lainauksia. Kysymys-vastaus-asetteluhan on suoraa lainausta vastaus-kohdissa, joten tältä pohjalta Jackass-juttua katsottaessa tulee se kuva, että Knoxvilleelta on tullut todella hyvät kommentit.

Harry Potter-jutustakaan (Liite 4) ei paista päältäpäin se, että haastattelutilanteessa olisi ollut jotain ongelmallista. Se on itse asiassa juttu, josta olen todella ylpeä. Sen ongelmallisuus oli haastattelutilanteessa se pyöreä pöytä-tyyli. Sitä ei kuitenkaan lukija tiedä, ellei hän lue myös MTV3:n Viihdeutisten juttua sekä Aamulehden juttua. Pyöreän pöydän haastattelutilanteissa toimittajat usein käyttävät myös toisten toimittajien kysymyksiin tulleita vastauksia.

Vikman sanoi, että jos haastattelutilanteessa on mennyt kaikki hyvin, saattaa se näkyä jutusta. Jos kertoo miten haastateltava on jonkin vastauksensa antanut, kielii se siitä, että tilanne on mennyt hyvin. Monille tällaiset näyttelijä kertoo naurahtaen -tyyppiset ilmaiset antavat sen mielikuvan, että haastattelu on mennyt mukavasti ja haastateltava on ollut hyvällä tuulella. Tällaisia ilmaisia käytin itse Potter-jutussa, koska haastateltavat todella käyttäytyivät niin.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni otsikko, Unelmia ja toimistohommia, tulee siitä, että sitä toimittajan työt minulle ovat: unelmien täyttymyksiä ja toimistossa työskentelyä. Ja varsinkin elokuvatoimittajan työt vastaavat minulle tuota otsikkoa. Elokuvat ovat yksi niistä asioista, joiden parissa vietän lähes päivittäin paljon aikaa. Työharjoitteluni mahdollisti opinnäytetyöni tekemisen elokuva-aiheesta, ja harjoittelu antoi muutenkin ihan uutta pontta tulevaa uraani toimittajana ajatellen.

Itse opinnäytetyön tekeminen oli erittäin mielenkiintoinen prosessi, sillä pääsin sukeltamaan ja perehtymään aiheeseen, joka saattaa tulevaisuudessa tuoda ainakin jossain määrin leivän pöytääni: elokuvajournalismiin. Elokuvajournalismi on yksinkertaisimmillaan elokuva-arvostelujen kirjoittamista. Monipuolisimmillaan se on uutisia, arvosteluja, haastatteluja, kolumneja ja vaikka mitä muuta, mitä itse aiheesta keksii.

Ari Kivimäen mukaan elokuvajournalismin tehtäviä ovat elokuvakulttuuria koskeva tiedonvälitys, elokuvayleisön maun ja tottumusten muokkaaminen, elokuvan syvärakenteiden tutkiminen ja esimerkiksi elokuvapolitiikan epäkohtien käsittely. Ja sitä se myös käytännössä on. Itse olen tehnyt noista melkein pä kaikkea. Olen välittänyt tietoa elokuvakulttuurista, olen ollut arvosteluillani muokkaamassa makuja ja tottumuksia. Syvärakenteiden tutkimista olen tehnyt jo koulun penkillä muun muassa perehtymällä suomalaisen elokuvan historiaan.

Sitten on se itse haastattelemisen. Alkuun se ei ollut minulle helppoa, koska jännitin paljon. Nyt taas nautin siitä paljon. Kolmen kuukauden harjoittelu muutti minua ja opetti paljon. Osaan valmistautua haastatteluun tarvittavan verran. Tiedän, että haastatteluun varattu aika kannattaa huomioida. Tiedän, että kysymyksiä kannattaa olla enemmän kuin tarpeeksi. Tiedän, että on syytä olla ajoissa.

Kaiken tämän oppii parhaiten käytännössä. Haastatteluun valmistautumisesta voi lukea, mutta jokainen löytää parhaat tapansa siihen itse kokeilemalla. Joku voi mennä haastattelun vähälläkin valmistautumisella, itse en siihen ikinä pystyisi. Paras tapa valmistautua on se, että varautuu kaikkeen. Koskaan ei tiedä mitä tapahtuu, joten on syytä lähteä haastatteluun avoimin mielin, kaikkeen varautuneena.

Haastattelun aikana voi sattua ja tapahtua mitä vain, siksi myös ongelmatilanteisiin on syytä varautua. Ongelmatilanteita voi olla todella monenlaisia ja olisi ollut melkein pä hulluutta lähteä penkomaan kaikkia niitä. Siksi keskityin muutamiin yleisimmistä ja ne oli myös helppo valita, koska itsellä on yleisimmistä ongelmista kokemusta. Oli erittäin kummallinen tilanne haastatella Johnny Knoxvillea ja kuulla, kun hän toteaa minun kielmen menemisestä solmuun: ”Ei se mitään, minäkin tässä paraikaa juon.” Se oli itselle se hetki, kun oikeasti tajusi, että haastattelussa voi tapahtua mitä tahansa.

Laitteiston kanssa olen itse jo hieman vainoharhainen ja pyrin pitämään nauhurin edessäni niin, että näen sen varmasti nauhoittavan koko ajan. En halua poistua haastattelusta ja huomata toimituksessa, että hupsista, nauhoitus ei ollutkaan päällä. Laitteiston kanssa on siis syytä olla tarkkana ja aina varmistaa, varmistaa uudestaan ja vielä varalta varmistaa, että onhan virtaa riittävästi ja rec-nappia todella on painettu.

Haastateltavan luonteelle ja väsymykselle itse ei voi mitään. Sen ei kuitenkaan pidä antaa vaikuttaa omaan toimintaan. Jos itsekkin lamaantuu tai alkaa äyskiä haastateltavalle, on se mielestäni erittäin epäammattimaista käytöstä. Sylkykuppina toimittajan ei pidä olla, mutta suurta elokuvatähteä haastatellessa täytyy välillä nöyristellä, että saa jatkossakin haastatella isoja tähtiä.

Ongelmallisen haastattelun jälkeen ei tarvitse pelätä, että juttu on mennyt pilalle. Toimittaja keksii ja löytää keinot saada jutun aikaan. Voi tehdä kuten Laura Koljonen: kirjoittaa absurdista press junketista jutun, jos ei itse haastattelumateriaalista ole mihinkään. Toimittaja pystyy valitsemaan materiaalistaan sen, mitä käyttää ja muotoilemaan siten jutusta sellaisen, kuin haluaa.

Poikkeuksia tietysti ovat ne tilanteet, kun päätoimittajalta tai vastaavalta henkilöltä on tullut ohjeistus, tilaus, että tällainen juttu tarvitaan. Näin ja näin monta merkkiä, tästä ja tästä aiheesta/näkökulmasta. Silloin on tietysti vaikeampaa saada ongelmallisen haastattelun materiaalista oikeanlainen juttu aikaiseksi. Mutta harvoinpa jutut kaatuvat siihen, että haastattelussa olisi ollut ongelmia.

Käsitteliäni aiheita pystyisi hyvin tutkimaan lisää keskittymällä täysin esimerkiksi yhteen osa-alueeseen. Ongelmatilanteita on monenlaisia ja valmistautumistapojakin useita. Yksi mahdollinen jatkotutkimusaihe voisi olla ihan vain elokuvajournalismin

kehittyminen vuosien saatossa. Suomenkielistä aineistoa elokuvajournalismista ei ole paljon, mutta muunkielistä kyllä on. Elokuvan historiaan perehtymällä pystyisi käsittelemään myös elokuvajournalismia.

Elokuvajournalistisen haastattelun tekeminen alkaa prosessina taustatietojen kaivelemisesta. Hyvän valmistautumisen jälkeen voi rennolla mielellä mennä itse haastattelutilanteeseen, laittaa haastatteluvälineistön kuntoon ja tehdä sen, minkä osaa hyvin: kysyä hyviä, kiinnostavia, napakoita tai vaikkapa yllättäviä kysymyksiä. Kun kaikki on ohi, kiitos-sanan jälkeen kohti toimitusta ja juttu tulille. Kuulostaa yksinkertaiselta ja sitä se tavallaan onkin. Ei mitään tähtitiedettä eikä sen tarvitse ollakaan. Kivaa se on, ainakin jos minulta kysytään.

LÄHTEET

AINEISTOLÄHTEET

Keikkaa pukkaa - ja ihan ilmaiseksi. Elokuvajournalistinen haastattelu. Tehnyt: Miia Torro. Julkaistu Como-lehdessä 2010.

Kiinalainen elokuvaohjaaja: ”En katso maailmaa niin kuin olisin valloittanut sen”. Elokuvajournalistinen henkilöhaastattelu. Tehnyt: Miia Torro. Julkaistu Episodi-lehden internetsivuilla 7.11.2010.

Kipu on vain naurattava lopputulos. Elokuvajournalistinen haastattelu. Tehnyt: Miia Torro. Julkaistu Episodi-lehdessä 11/2010.

Ystävät loppuun asti. Elokuvajournalistinen henkilöhaastattelu. Tehnyt: Miia Torro. Julkaistu Episodi-lehdessä 11/2010.

TEORIALÄHTEET

Adams, Sally 2009. Interviewing for journalists. 2. painos. Routledge, Oxon.

Huovila, Tapani 2005. Toimittaja - tiedon etsijä ja vaikuttaja. 1. painos. Werner Söderström Osakeyhtiö, Helsinki.

Kinnunen, Kalle 2010. Elokuvat, tähdet, junketit ja journalismi. Luettu ja tulostettu 23.1.2011.

<<http://suomenkuvalehti.fi/blogit/kuvien-takaa/elokuvat-tahdet-junketit-ja-journalismi>>

Kivimäki, Ari 2001. Elokuvakritiikki kulttuurihistorian lähteenä. Teoksessa Immonen, Kari & Leskelä-Kärki, Maarit (toim.). Kulttuurihistoria - johdatus tutkimukseen. Suomalaisen kirjallisuuden seura, Helsinki, 281-303.

Koljonen, Laura 2010. Elokuvajournalismi ja miten sitä tehdään. Luettu ja tulostettu 23.1.2011.

<<http://suomenkuvalehti.fi/blogit/kiintiojuntti/elokuvajournalismi-ja-miten-sita-tehdaan>>

Kotilainen, Lauri 2003. Parempi lehtijuttu. Inforviestintä Oy, Helsinki.

Kunelius, Risto 2003. Viestinnän vallassa: Johdatusta joukkoviestinnän kysymyksiin. 5. uudistettu painos. Werner Söderström Osakeyhtiö, Helsinki.

Lintula, Anni & Valkama, Meri 2009. Nuoren toimittajan eloonjäämisopas. Gummerus Kustannus Oy, Helsinki.

Miettinen, Jorma 1988. Toimitustyö. Yliopistopaino, Helsinki.

Mäkinen, Esa 2010. Elokuva hankkii näkyvyyttä rahalla. Helsingin Sanomat 5.3.2010, C.

Suhola, Aino & Turunen, Seppo & Varis, Markku 2005. Journalistisen kirjoittamisen perusteet. Oy Finn Lectura Ab, Helsinki.

Vikman, Jouni 2011. Päätoimittaja. Episodi, Pop Media Oy, Helsinki. Haastattelu, 9.2.2011.

Vilka, Hanna & Airaksinen Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki.

MUUT LÄHTEET

Pop Media 2011a. Mediatiedot. Luettu 12.1.2011.

<www.popmedia.fi/mediatiedot>

Pop Media 2011b. Lehdet. Luettu 13.1.2011.

<www.popmedia.fi/lehdet>

Episodi 2011. Mediatiedot. Luettu 13.1.2011.

<<http://www.episodi.fi/mediatiedot>>

Elitisti 2011. Luettu 13.1.2011.

<www.elitisti.net>

Filmihullu 2011. Luettu 13.1.2011.

<www.filmihullu.fi>

Filmcentrum 2011. Filmjournalen. Luettu 13.1.2011.

<<http://www.filmcentrum.fi/filmjournalenmoder/filmjournalenmoderny/>>

Filmgoer 2011. Toimitus. Luettu 13.1.2011.

<<http://www.filmgoer.fi/new/toimitus/> >

YLE Teema 2010. 5.6. Teemalauantai: Peter von Bagh. Luettu 13.1.2011.

<<http://teema.yle.fi/ohjelmat/juttuarkisto/56-teemalauantai-peter-von-bagh>>

ELOKUVAT | MIIA TORRO

KEIKKAA PUKKAA - JA IHAN ILMAISEKSI

MARRASKUUN viimeisenä perjantaina elokuvateatteri Andorrasa, Helsingissä järjestettiin ainutkertainen tilaisuus nähdä **Jonah Hillin** ja **Russell Brandin** tähdittämä *Keikkaa pukkaa* -elokuva valkokankaalle heijastettuna. Como järjesti elokuvanäytöksen yhdessä Universal Picturesin kanssa. Elokuva pääsi katsomaan ilmoitautumalla Comon nettisivuilla kilpailuun, jonka sata ensimmäistä saivat liput VIP-näytökseen.

Andorraan saapui jo hyvissä ajoin **Maija Salku**, joka tuli paikalle suoraan töistä. Maija paljasti, ettei tiedä elokuvasta hirveästi ja veikkaili sen olevan komedia.

– Odotan sen olevan hauska eikä ankea elokuva. Kiva tulla työviikon jälkeen elokuviin, Maija kertoi.

Sadan ensimmäisen osallistujan joukossa ollut **Tomi Lähteenmäki** kertoi katsoensa elokuvan arvosteluista etukäteen.

– Ei ole hirveitä odotuksia, hän sanoi ja jatkoi odottavansa hyvää viihdettä.

Tomin seurassa ollut **Juho Heinola** ei ollut kuullut elokuvasta aiemmin, mutta siihen kohdistuneet odotukset tuplaantuivat hänen nähtyä elokuvan näyttelijälistasta.

– Olen nähnyt Jonah Hillin muitakin elokuvia kuten *Superbadin*, Juho kertoi ennen näytöksen alkua.

Lisää toivotaan

Keikkaa pukkaa -elokuva kertoo levy-yhtiössä töissä olevasta Aaron Greenistä (Jonah Hill), joka saa tehtäväkseen hakea rocklegenda Aldous Snow'n (Russell Brand) Lontoosta comeback-keikalleen Greek Theatren lavalle Los Angelesiin. Aikaa koko touhuun on 72 tuntia.

Elokuvan nähtyään Maija antoi sille kolme tähteä.

– Elokuva oli hauska ja piristi työviikon päätteeksi, Maija totesi.

Tomi ja Juho antaisivat molemmat elokuvalle 3 tähteä.

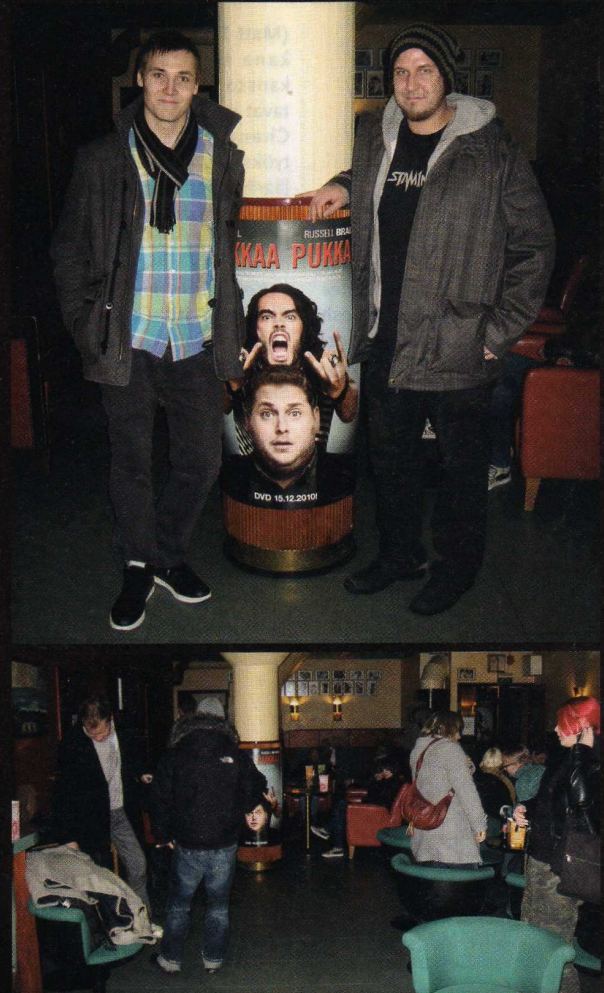
– Kyllä se toimi, Tomi sanoi. Tähtimääräänsä hän perusteli myös sillä, että elokuvassa nähdään Metallican rumpali **Lars Ulrich** omana itsenään.

Juhon mukaan elokuvassa oli hieman pitkitettyjä kohtauksia, mutta se oli silti hyvä.

– Näyttelijät sitä piti pystyssä, mutta oli siinä myös toimivia vitsejä.

Kaikilta kolmelta kysyttiin lopuksi pitäisikö *Keikkaa pukkaa* -näytöksen kaltaisia tapahtumia olla useammin. Jokaiselta tuli myöntävä vastaus.

– Ehdottomasti pitäisi olla enemmän sellaisia pienempiä esityksiä. On kuitenkin niin paljon jäänyt elokuvia tulematta teatterileivitykseen, Juho summasi.

Kiinalainen elokuvaohjaaja: ”En katso maailmaa niin kuin olisin valloittanut sen”

13:43 - 07.11.2010

Jaa

Kiinalaisen elokuvaohjaaja **Xiaolu Guo** kaksi elokuvaa näytettiin Lens Politicassa viikonloppuna ja ohjaaja oli läsnä näytöksissä. Elokuvien lisäksi hän on kirjoittanut romaaneja ja Guo onkin saanut vasta valmiiksi uuden elokuvan, joka pohjautuu yhteen hänen kirjoistaan.

Guon mukaan 1980-luvulla kasvaneet ovat paljon intohimoisempia elokuvia ja tv:tä kohtaan. Guokin on nuorena unelmoinut elokuvien tekemisestä ja lopulta päätyi opiskelemaan elokuvakouluun.

– Aloitin kirjojen kirjoittamisen ja julkaisemisen nuorena. Sitä haluaa olla osa tällaista mielikuvituksellista maailmaa. Tarinankerronnallisesti elokuva on vahva ja suora ja sillä on suuri vaikutus saman tien. Siksi halusin tehdä elokuvia, koska se on heti tapahtuvaa tarinankerrontaa, Guo kertoo.

Lens Politicassa esitettiin perjantaina Guon elokuva *She, a Chinese*. Elokuva kertoo Li Meistä, joka eri vaiheiden kautta päätyy Kiinasta Englantiin. Guo kertoo, että elokuva on yksilöllinen tarina. Elokuvan nimi antaa kuvan, että se olisi tyypillinen tapaus, mutta tarina itsessään on erittäin yksilöllinen.

- *She, a Chinese* on simppele ja havainnollistava nuoruus-kertomus. Siitä näkee, että se ei ole mitään fantasiaa, se ei ole amerikkalainen elokuva. En halua tehdä elokuvaa edustamaan tiettyä sukupolvea, mutta Li Mei on erittäin tyypillinen 1980-luvulla syntyneen sukupolven jäsen, ohjaaja sanoo.

Toinen Guon Lens Politicassa esitetty elokuva on nimeltään *Once Upon a Time Proletarian*. Elokuvassa on 12 henkilöä, joiden kautta elokuva näyttää Kiinan nykytilaa.

- Dokumentti kertoo jokapäiväisestä elämästä. Tarkoitus on tutkia Kiinan sosiaaliluokkia viimeisen 20 vuoden ajalta. En pidä siitä, kun dokumentit koettavat viestittää jotakin. Proletarian on oikeastaan visuaalinen essee, Guo kertoo.

Guo oli paikalla elokuviansa näytöksissä, mutta ihmisten suhtautuminen hänen elokuviinsa ei tullut ilmi.

- Yleisö oli niin ujoa. He eivät kysyneet kysymyksiä. En kuitenkaan odota mitään. Jos katsojat eivät sano mitään, ei se tarkoita sitä, että he eivät pitäneet elokuvasta. Ja jos kuusi ihmistä pie-

nellä tanskalaisella saarella pitää töistäni, olen iloinen. Jos taas 20 ihmistä Uudessa-Seelannissa pitää töistäni, olen iloinen. Minulla ei ole sellaista anglosaksista tai amerikkalaista tai kanadalaista tapaa katsoa maailmaa, kuin olisin sen jo valloittanut. Elokuva on vain yksi median muoto, Guo päättää.

Kuva elokuvasta *She, a Chinese*

Monessa muussa elokuvassa tällainen tilanne olisi katastrofin paikka. Jackass-maailmassa se on onnistuneen tempun merkki.

KIPU

ON VAIN NAURATTAVA LOPPUTULO

*Johnny Knoxville tietää paremmin kuin hyvin millaista kipu on ja ku
omat kärsimykset voivat tuoda iloa muille. Knoxville luotsaama Jack
porukka pisti kolmannella elokuvallaan tilastoja uusiksi ja otti Suo
omat Duudsonit osaksi perhettä.*

TEKSTI MI

Miksi uusi Jackass-elokuva tehtiin 3D:nä?

Studio ehdotti sitä. Me epäoim-
me aluksi, koska ajattelimme sen
muuttavan kuvaustapaamme. Teim-
me kuitenkin testikuvauksia, ja se ei
vaikuttanutkaan työskentelyymme.
Ajattelimme sitten, että tehdään
3D:nä.

Yhdysvalloissa Jackass 3D teki uuden syksyn avausnäytöksen, miltä se tuntuu?

Tietysti olemme haltioituneita
siitä, mutta samalla myös erittäin
ällistyneitä. Ei meistä kukaan osan-
nut odottaa tai ennustaa tällaista
tulosta.

Vieläkö Jackassin tekeminen on hauskaa?

Mikään ei ole hauskeempaa. Kun
soittelin tyypeille, että haluavatko
he vielä tehdä tätä, niin kaikki oli-
vat heti mukana. Me kaikki todella
pidämme tästä. Mielestäni elokuvan
ilmapiiri oli parempi kuin meillä
on ollut koskaan aiemmin, ja sen
kyllä huomaa, kun elokuvaa katsoo.
Olemme olleet yhdessä kymmenen
vuotta ja olemme perhe.

Miten olette muuttuneet vuosien saatossa?

Meistä on tullut entistä läheisem-
piä. Olemme kokeneet yhdessä pal-
jon kaikkea. Emme ole muuttuneet
viisaammiksi, vaan läheisemmiksi.
Steve-O on nykyisin raitis, mikä on
todella hienoa. Hän juhlisti kahden

vuoden merkkipalua kuvauksissa.

Mikä on mielestäsi Jackass 3D:n hauskin tempu?

Siinä on niin paljon kaikkea... High
Five on yksi niistä. Ammumme jät-
timäisen käden nurkan takaa päin
keittiöön tulevan henkilön kasvoja.
Ja sekin oli hauskaa, kun laitoimme
vappupillin **Will the Fartherin** taka-
muksen eteen ja hän puhalsi sen
kohti kameraa.

Kumpi on hauskeempaa: mitä enemmän sattuu vai mitä enem- män jokin tempu ällöttää?

Kipu ei ole... Se on tavallaan lop-
putulos yrityksestä saada ihmiset
nauramaan. Ja ällöt jutut ovat jos-
kus todella hauskoja, mutta niitä ei
ole paljon tässä elokuvassa. Niitä ei
saa olla liikaa. *Jackass 3D:ssä* on 47
juttua, ja niistä vain kolme on ällöt-
täviä. Mutta kun ne ovat ällöttäviä,
niin silloin ne todella ovat ällöttäviä.
Muuten elokuva on enemmän pilai-
lua ja slapstick-huumoria. Se saat-
taa olla syy siihen, miksi elokuvan
on käynyt Amerikassa katsomassa
ennätysmäärä tyttöjä aiempiin elo-
kuihimme verrattuna.

Mihin katosi sensuuri?

Me emme ole ikinä itse vastanneet
sensuroinnista, vaan siitä vastasivat
muut tahot. Olemme iloisia, että
he ovat päästäneet noin paljon su-
kupuolielimiä mukaan elokuvaan.
Olemme aina ajatelleet, että mitä
enemmän niitä näkyy, sen parempi,

mutta aiemmin ne sensuroitiin pois.

Kummat ovat hullumpia, Jackass- tyypit vai Duudsonit?

Ei kyse ole kilpailusta. Molemmat po-
rukat ja tyypit riskeeraavat elämänsä.
Jossain vaiheessa jokin tempu
voisi päättää elämäsi. Miten sen yli
pääsee? Me pidämme paljon Duud-
sonista. **Jeff Tremaine**, *Jackass 3D:n*
ohjaaja ja minä tuotimme heidän tv-
sarjaansa Yhdysvalloissa. He ovat nyt
osa meidän Jackass-perhettämme, ja
olemme ylpeitä saadessamme heidät
mukaan elokuvaan.

Olette markkinoineet elokuvaa Eu- roopassa, mutta Suomi jäi välistä. Miksi?

Olisimme halunneet tulla. Ei muuta
kuin puhelua Paramountille ja ko-
mento hoitaa ahterimme Suomeen,
sillä tulisimme mielellämme.

Mitä voidaan odottaa Jackass 3.5:ltä?

Jackass 3D:stä jäi paljon materiaalia
pois, se oli niin kilpailuhenkistä
tällä kertaa. Kun kiersimme Eu-
roopassa markkinoimassa 3D:tä,
kuvassimme samalla juttuja 3.5:teen.
Julkaisemme sen dvd:nä ja verkossa
tammikuussa, ja siltä voi odottaa
lisää hauskuutusta. ■

Harry Potter

Ystävät loppuun asti

Harry Potter -sarja on jo päättynyt kirjojen osalta, mutta elokuvia on vielä pari jäljellä. Seitsemäs ja viimeinen kirja jaettiin kahdeksi elokuvaksi, ja ensimmäinen niistä on juuri tullut elokuvateattereihin. Harry Potter ja kuoleman varjelukset – osa 1:ssä näyttelevät Matthew Lewis ja Evanna Lynch vierailivat Suomessa elokuvan tiimoilta.

TEKSTI MIIA TORRO KUVA HILLA KURKI

MATTHEW LEWISIN ja **Evanna Lynchin** Potter-historiat eroavat toisistaan, sillä Lewis on ollut mukana Viisasten kivistä saakka. Hieman ressuksena tunnetun Neville Longbottomin näyttelijä on itse kaikkea muuta kuin hahmonsaa.

– Olen aina sanonut, että en ole luonteeltani kuin Neville, koska hän on nörttimäinen, Lewis naurahtaa.

– On meissä kuitenkin samanlaisuuksiakin. Minäkin olen todella kömpelö ja kauhean unohteluvainen, kysy keneltä tahansa. En tee sitä tahallani, se vain on niin, hän ihmettelee.

Lynch liittyi mukaan vasta *Feeniksin kiltä* -elokuvan myötä saatuaan roolin Luna Lovekivana. Hän oli omien sanojensa mukaan Pottereiden superfani, joten pääsy osaksi porukkaa ei ollut helppoa.

– Kaikki olivat mukavia minua kohtaan, mutta itse tavallaan pidättelin. Koska olin aloittelija, pelkäsin kaikkien ajattelevan minua vain sellaisena enkä uskonut voivani samastua muihin. Kesti kuudenteen elokuvaan asti ennen kuin tunsin kuuluvani muiden joukkoon, mutta se johtui täysin minusta itsestäni, Lynch kertoo.

Kaksikon mukaan elokuvasarjan päättymiseen on varauduttu, vaikka se oudolta ja surulliselta tuntuukin.

– Olen tehnyt tätä kymmenen vuotta, joten tulee olemaan kummallista, kun tätä ei enää ole. Viimeisten 18 kuukauden ajan on kuitenkin ollut tiedossa, että se päättyy tähän. Toisaalta jopa odotan sitä, että pääsen tekemään jotain erilaista, Lewis sanoo.

– Kun kiersimme promotioimassa *Puoliveristä prinssiä*, meiltä kyseltiin jo silloin miltä tämän päättymisen tuntuu. Nyt se päivä on koittanut, ja jotenkin sitä ei kuitenkaan osannut odottaa. Ihan kuin

koulun loppuminen. Sen päättymisestä puhutaan, mutta tuntuu siltä ettei se tapahdu ikinä, Lynch nauraa.

NÄYTTÄJÄNURA KIINNOSTAA

Lewisillä on takanaan jo 16 vuotta näyttelijän töitä. Ikää nuorella miehellä on vasta 21 vuotta, josta noin puolet on kulunut Neville Longbottomina. Tulevaisuus on nyt auki, ja halua jatkaa näyttelijämistä löytyy.

– Olen tehnyt tätä 5-vuotiaasta asti, joten en oikein tiedä muusta. Haluaisin jatkaa, oli se sitten tv-, elokuva- tai teatteritöitä. Minulla oli lokakuun lopulla tapaaminen teatteritöistä, ja se vaikuttaa lupaavalta. Ehkä teen ensi vuonna jotain sellaista, Lewis paljastaa.

Lewisillä on myös bändi, jossa hän soittaa kitaraa. Tällä hetkellä soittaminen on vain hauskanpitoa. Lewis kertoo, että keikoilla tuntuu aina sattuvan jokin, kitaran kielet katkeavat tai vahvistin hajoaa. Ensimmäisen keikan bändi teki akustisesti.

– Meillä oli kaksi akustista kitaraa ja laulaja. Kaikki kaverimme olivat paikalle, ihmisiä oli yli sata ja olin ihan kauhuissani. En nauttinut siitä tippaakaan, Lewis kertoo ja jatkaa naurahtaen nauttineensa ainoastaan silloin, kun hän sai olla poissa lavalta, olut kädessään ja katsoa toisen bändin soittavan. Nykyisin soittaminen on jo mukavampaa, kun mukana on rummut, basso ja sähkökitara.

19-vuotias Lynch näytteli lähinnä koulun näytelmissä ennen Lunan roolia. Hän sanoo näyttelijämisen olevan hienoa hänen ikänsänsä, koska silloin ei vielä tiedä varmuudella mitä haluaa tehdä loppuelämänsä työksensä.

– Näyttelemisen on hyvä tapa oppia, koska on tavallaan toisten ihmisten

pään sisässä, ja se avaa mieltä, Lynch sanoo. Hän haluaisi myös jatkaa näyttelijämistä ja toiveissa olisi haastavampi rooli.

– Näyttelin Lunaa neljä vuotta. Vaikka se olikin mukavaa, niin se ei enää jonkin ajan kuluttua ollut niin haastavaa. Lunasta tuli kuin vanha ystävä. Sitä on tottunut siihen yhteen hahmoon ja tuntee sen läpikotaisin. Siksi tahtoisin näyttellä rooleja, joissa on enemmän konflikteja ja sellaisia hahmoja, jotka ovat enemmän sekavia, Lynch kertoo. Hän sanoo olevansa myös valmis kokeilemaan muunlaista näyttelijämistä, kuten teatteria.

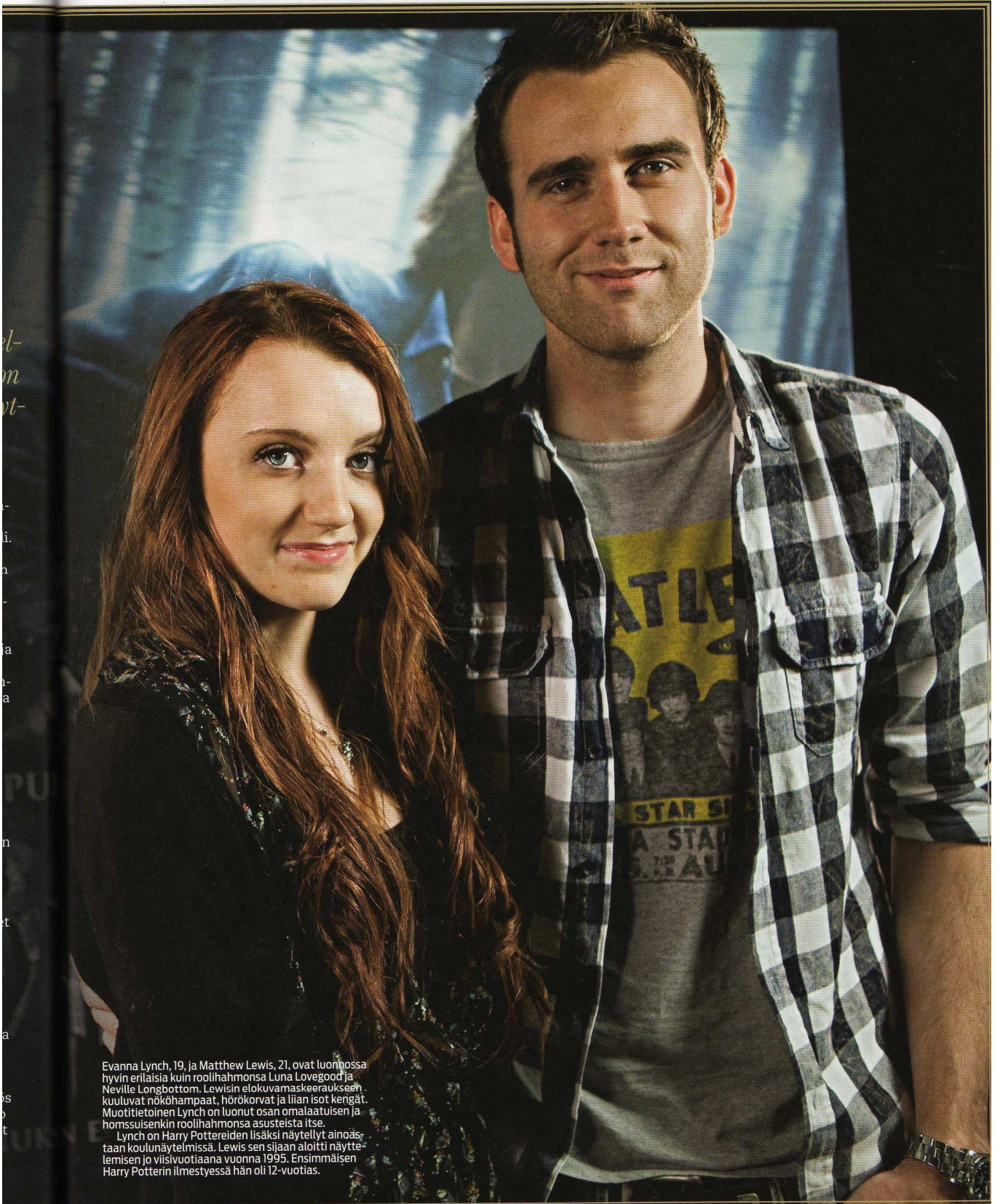
YSTÄVYYYS ARVOSSAAN

Elokuvasarjan nuoret näyttelijät ovat läheisissä väleissä ja hyviä ystäviä keskenään. **Emma Watson** on kertonut **Daniel Radcliffen** ja **Rupert Grintin** olevan hänelle kuin veljiä. Lynch sanoo, että näyttelijät aikovat pysyä jatkossakin yhteydessä toisiinsa.

– Ainahan sitä sanotaan, että ”joo, joo, kirjoitellaan ja jutellaan”, mutta ei aina käy niin. Nyt kun kuvaukset ovat päättyneet, ihmiset ovat todella pitäneet yhteyttä toisiinsa, ja olen siitä erittäin ilahtunut. Me säilytämme ystävyysuhteet, ja se on tärkeintä.

Lewis arvostaa paljon myös aiempia ystävyysuhteitaan.

– Minulle on tärkeää, että minulla on ympärilläni vielä ne samat ystävät, jotka minulla oli ennen Pottereita. Ystävät merkitsevät minulle todella paljon. Ja siinä mielessä olenkin samanlainen kuin Neville. Nevillemme ystävät ovat myös todella tärkeitä, Lewis vertailee ja sanoo samaa kuin Lynch: ystävyysuhteet ovat tärkeitä. ■

Evanna Lynch, 19, ja Matthew Lewis, 21, ovat luonossa hyvin erilaisia kuin roolihahmonsia Luna Lovegood ja Neville Longbottom. Lewisin elokuvamaskeeraukseen kuuluvat nokahampaat, hörökorvat ja liian isot kengät. Muotitietoinen Lynch on luonut osan omalaatuisen ja homssuisenkin roolihahmonsia asusteista itse. Lynch on Harry Pottereiden lisäksi näytellyt ainoastaan koulunäytelmissä. Lewis sen sijaan aloitti näyttämisen jo viisivuotiaana vuonna 1995. Ensimmäisen Harry Potterin ilmestyessä hän oli 12-vuotias.